

Integraal veiligheidsplan 2023-2026 Lelystad

Ondermijning

Zorg en veiligheid

Cybercriminaliteit

Jeugd en veiligheid

SAMENVATTING

VISIE

Een veiliger Lelystad vraagt een integrale aanpak van criminaliteit, overlast en onveilige situaties.

STRATEGISCHE DOELSTELLING

We willen samen met inwoners en veiligheidspartners ervoor zorgen dat het veiligheidsgevoel toeneemt en de overlast en criminaliteit afneemt.

VEILIGHEIDSANALYSE

- Tussen 2015 en 2021 is de totale criminaliteit met 26% afgenomen
- 29% van de Lelystedelingen is afgelopen jaar slachtoffer geweest van criminaliteit
- 23% voelt zich wel eens onveilig in de eigen buurt
- Top 3 meest voorkomende delicten: fraude, geweld en vernielingen
- Stijging afgelopen jaren van meldingen jongerenoverlast
- De brandweer moest vorig jaar 672 keer in actie komen, waaronder 280 keer voor brand

NIEUWE PRIORITEITEN

- ✓ Cybercriminaliteit
- ✓ Jeugd en veiligheid
- ✓ Ondernijning
- ✓ Zorg en veiligheid

PRIORITEITSWIJKEN

- Zuiderzeewijk
- Atolwijk
- Boswijk
- Waterwijk

EVALUATIE VORIG IVP

meer aandacht nodig voor:

- 1) Jeugdoverlast
- 2) Mensenhandel
- 3) Digitale veiligheid
- 4) Polarisation

MEETBARE DOELEN 2026

- Totale criminaliteit onder de 3.500 misdrijven
- Rapportcijfer veiligheid boven de 7,4
- Onveiligheidsgevoelens onder de 20%
- Minder drugsdelicten, minder slachtoffers cybercrime
- Minder meldingen jeugdoverlast
- Minder geweld, minder sociale overlast

ANDERE (BESTAANDE) ACTIES

Dit plan bevat naast de aanpak op prioriteiten tientallen andere activiteiten, waaronder: Convenant Veilig uitgaan, Zorg- en Veiligheidshuis, sluiting drugspanden, lokale Persoonsgerichte aanpak (PGA), Veiligheidsregio, Brandveilig leven, Burgernet, Jaarwisseling, coffeeshopbeleid, cameratoezicht, problematische jeugdgroepen, aanpak woonoverlast, Politiekeurmerk Veilig Wonen, mensenhandel, inzet jeugdboa's, gebiedsverboden, huisverboden, Bevolkingszorg, aanpak hennepsteelt, Keurmerk Veilig Ondernemen, BIBOB onderzoek en samenwerking met RIEC.

1 INLEIDING

Waarom deze nota

Lelystad is de hoofdstad van de nieuwe natuur en is in 2040 een zelfstandige, sociaal veerkrachtige, duurzame, aantrekkelijke en economisch sterke stad met 100.000 inwoners. Lelystad heeft veel beschikbare ruimte en is een aantrekkelijke vestigingsplek voor bedrijven. Dit wordt versterkt door de infrastructuur zoals de verbindingen naar Amsterdam en Schiphol, Hanzelijn, Lelystad Airport en Flevokust. Lelystad heeft de ruimte en de potentie als aantrekkelijke woongemeente. Een grote kans, zeker als dit wordt gecombineerd met de Lelystadse kernkwaliteiten als rust, groen en water. Naast kansen en kwaliteiten zijn er ook problemen die bij een grote stad horen, zoals overlast, ordeverstoringen en criminaliteit. Om onveiligheid aan te pakken maakt de gemeente Lelystad veiligheidsbeleid. Dit betekent concreet dat de gemeenteraad een **Integraal veiligheidsplan** (IVP) vaststelt, al decennia een goed gebruik in Lelystad.

Wat willen we bereiken

Een veiliger Lelystad is het doel, waarbij we de criminaliteit en overlast willen verminderen en veiligheidsgevoelens willen verhogen. Het percentage inwoners 'dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt' willen we verlagen. Voor een optimaal resultaat is het noodzakelijk maatregelen te nemen in de verschillende schakels van de [veiligheidsketen](#): van pro-actie tot nazorg. Daarbij is de veiligheid gebaat bij een plan dat start met activiteiten ter bevordering van de veiligheid en eindigt met een repressieve aanpak van de onveiligheid: voorkomen is beter dan genezen!

Welke kaders zijn hierbij van belang?

Het IVP heeft veel verbindingen met ander gemeentelijk beleid. Beleid op terreinen als het sociaal domein, wonen, onderwijs, voorzieningen, welzijn, participatie, economie, verkeer en handhaving. Dit zijn de belangrijkste beleidsplannen die daarmee mede de kaders bepalen van dit IVP:

- Raadsakkoord 2022-2026 gemeente Lelystad (vastgesteld in 2022),
- Preventie met gezag, gemeente Lelystad (2022),
- Landelijke Veiligheidsagenda 2023-2026 (2022),
- Veiligheidsstrategie Midden-Nederland 2023-2026 (2023),
- Regionaal Beleidsplan 2021-2024 van de Veiligheidsregio Flevoland (2020),
- Evaluatie Integraal veiligheidsplan 2019-2022 (2022),
- Actieplan tegen ondermijnende drugscriminaliteit Midden- Nederland 2023-2026 (2022),
- Beleidsplannen rond Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving,
- Maatschappelijke agenda (2022, Startnota en Uitgangspuntennota),
- Regiovisie Huiselijk Geweld en Kindermishandeling 2022-2026
- Uitvoeringsprogramma Lelystad Next Level (2021).

Wat hebben we daarvoor over?

Dit plan zoekt jaarlijks de verbinding met de kadernota, Programmabegroting en de jaarrekening van de gemeente. Vanuit de Programmabegroting is er jaarlijks zo'n 8,7 miljoen euro begroot voor de veiligheid in Lelystad (crisisbeheersing én sociale veiligheid). Zelfs in de eigen gemeentelijke begroting is veiligheid facetbeleid (beleid met raakvlakken op andere beleidsterreinen) dat in nog veel meer Programma's zit. Om recht te doen aan de integrale werkwijze moet rekening worden gehouden met mensen en middelen binnen en buiten de gemeente. Denk aan de kosten van politie en justitie, inzet van het RIEC en de Belastingdienst bij Ondernijning, kosten die door de woningcorporatie worden gemaakt of externe partners zoals bewoners, ondernemers, onderwijs, Welzijn Lelystad en diverse zorginstellingen (zoals GGD, GGZ, Tactus en Amethyst).

Hoe gaan we deze aanpak evalueren?

Aan het einde van de bestuursperiode van het college en raad wordt dit plan geëvalueerd. Deze evaluatie zal voor de verkiezingen van 2026 aan de raad worden aangeboden. Via tal van indicatoren wordt tussentijds en achteraf bepaald of de uitvoering is geslaagd en de doelstellingen zijn gehaald. Voorbeelden van indicatoren en bronnen zijn misdaadcijfers, politiestatistiek, rapportcijfers uit bevolkingsonderzoeken en enquêtes, projectevaluaties, veiligheidsgevoelens en andere gerapporteerde criminaliteit.

2 UITGANGSPUNTEN

Onze visie

Veiligheid is een belangrijk thema voor de inwoners van Lelystad. Een veilig Lelystad is ook een voorwaarde voor een levendig Lelystad. Dit vraagt een doeltreffende aanpak van criminaliteit, overlast en onveilige situaties. Bij veiligheid gaat het om de hele keten. Het gaat steeds over preventie, signaleren, interveniëren en handhaven. We willen samen met inwoners en veiligheidspartners ervoor zorgen dat het veiligheidsgevoel toeneemt en criminaliteit afneemt. Inzet is alleen effectief als alle partijen op een goede manier samenwerken, niet alleen bewoners maar ook zeer veel andere betrokken partijen. De regie hierop is de verantwoordelijkheid van de gemeente.

Uitgangspunten

Onze uitgangspunten komen uit onder meer het Raadsakkoord 2022-2026 en zijn vuistregels die gehanteerd worden bij de uitvoering van dit plan:

- 1) Hoofdaccenten: het versnellen van de gewenste groei van de stad, in combinatie met het gelijke tred houden van de voorzieningen en de uitvoering van de maatschappelijke opgave. Het vergroenen van de stad en het versterken van de ambitie Lelystad, hoofdstad van de nieuwe natuur. En het aanpakken van het stadshart, het stationsgebied en Lelystad Oost.
- 2) Preventie: Preventie is een speerpunt. De veiligheid is gebaat met een beleid dat start met het voorkomen van onveiligheid en overlast en eindigt waar nodig met een repressieve aanpak.
- 3) Samenwerking met bewoners: De terugkoppeling naar melders moet verbeterd worden. Er wordt prioriteit gelegd bij zaken waar inwoners direct last van hebben. Gesprekken tussen bewoners, politie, gemeente en wijkraden over veiligheid in de buurt worden actief gestimuleerd en ondersteund. Preventieve maatregelen worden gesteund. De verkeersveiligheid moet jaarlijks in de wijken en rond ten minste twee scholen worden verbeterd. Omwonenden moeten daar een stevige inbreng in hebben.
- 4) Aanpak ondermijning: Ondermijnende criminaliteit moet hard aangepakt worden. Mensenhandel (arbeidsuitbuiting, illegale prostitutie), drugscriminaliteit, witwassen, fiscale misdrijven en frauduleuze handelingen vragen om een grote alertheid. Er wordt regionaal samengewerkt om een waterbedeffect te voorkomen. De gemeente zet in op zowel preventie als rehabilitatie om te voorkomen dat jongeren afglijden in de ondermijnende criminaliteit. Bij de aanpak van ondermijning is bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid belangrijk.
- 5) Aanpak intimidatie en bedreigingen: De gemeente zet ongewenste (straat)intimidatie hoog op de agenda, zowel gericht tegen inwoners, eigen personeel en maatschappelijke partners. We hebben hierbij oog voor kwetsbare groepen. We zijn en blijven een regenboogstad!
- 6) Cameratoezicht: Het moet mogelijk zijn cameratoezicht snel in te zetten wanneer dit nodig is vanuit het oogpunt van openbare orde. De burgemeester informeert de raad actief.
- 7) Cyberveiligheid: We zetten in op verbetering van de informatiebeveiliging in het stadhuis. Ook wordt samen met de justitiële partners ingezet op tegengaan van cybercriminaliteit waarvan ondernemers en inwoners (met name senioren en jongeren) slachtoffer worden.
- 8) Handhaving: Er moet meer op informatie gestuurd en gewerkt worden en beter gerapporteerd. Het opvolgingspercentage van meldingen en klachten moet omhoog en problemen moeten structureel opgelost worden. De capaciteit en de inzet van de boa's moet afgestemd worden op de behoefte, doelgroep en de groei van de stad. Daarnaast moeten ze goed zichtbaar zijn. Boa's zijn geen vervanging van politie of andersom.
- 9) Coffeeshop: Er komt geen tweede coffeeshop in Lelystad. De nieuwe locatie van de bestaande coffeeshop wordt betrokken bij de herinrichting van het stationsgebied.
- 10) Zorg en veiligheid: Veel vraagstukken vragen om verbinding van zorg en veiligheid. Met verschillende interventies wordt er een integrale, probleemgerichte aanpak gerealiseerd. Denk aan jeugdoverlast, multiprobleemhuishoudens en huiselijk geweld. Inzet van de PGA (persoonsgerichte aanpak) en het Zorg- en Veiligheidshuis zijn succesvolle interventies.

Wat gaan we inzetten?

Veiligheid is veelomvattend: het gaat om jeugdoverlast, veilig uitgaan, handhaving, aanpak van ondermijning, evenementen, veilige buurten, coffeeshop- en prostitutiebeleid, huiselijk geweld, radicalisering, milieucriminaliteit, crisisbeheersing et cetera. Ons veiligheidsplan wordt gekenmerkt door systematiek, samenhang en samenwerking. Dit houdt in: het doorlopen van een beleidscyclus, het onderling afstemmen van maatregelen en het samen met alle betrokkenen invullen van veiligheidsbeleid. Al onze acties zijn in te delen in de volgende categorieën:

1. Communicatie: denk aan voorlichting, inzet website, krant, via scholen, social media.
2. Sociale kwaliteit: investeren in cohesie, samenwerking met bewoners, veilige buurten.
3. Toezicht en handhaving: inzet politie, toezichthouders, camera's, surveillance en boa's.
4. Infrastructuur: ontwerpen, bouwen en beheren van de fysieke omgeving.
5. Sancties: boetes, intrekken vergunningen, verhalen schade, sluiting, dwangsommen.
6. Bestuurlijk-juridisch: zoals gemeentelijke regels (APV, VFL), horecabeleid, drugsbeleid.

Wie gaat het uitvoeren?

De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor veiligheidsbeleid is verdeeld over de raad en het college. De raad stelt eens in de vier jaar het Integraal Veiligheidsplan vast. De centrale coördinatie van de uitvoering van het veiligheidsbeleid is belegd bij de burgemeester. De wethouders zijn als portefeuillehouder bestuurlijk verantwoordelijk voor verschillende relevante beleidsterreinen zoals Wonen, Economische zaken, Onderwijs, Handhaving, Evenementen, Beheer Openbare ruimte, Verkeer, Samen Lelystad Oost, Integratie, Werk en inkomen, (jeugd)Zorg, Welzijn en Sport. Op al deze terreinen speelt veiligheid een rol. De ambtelijke coördinatie ligt bij team Juridische zaken en Veiligheid (cluster Openbare orde en veiligheid).

- ✓ **Externe partners.** We vragen van onze professionele partners en inwoners dat ze actief meewerken aan het realiseren van een veilige en leefbare gemeente. Onze partners zijn bewoners, ondernemers, horeca en maatschappelijke organisaties. En uiteraard overheidsdiensten zoals politie, Veiligheidsregio, RIEC, Openbaar Ministerie, brandweer, Bureau RVS, Veilig thuis, Blijfgroep, provincie Flevoland, Centrada en andere woningcorporaties, Zorg- en Veiligheidshuis, Welzijn Lelystad (jongerenwerk en opbouwwerk), GGD, NS, onderwijs en andere betrokken partijen.
- ✓ **Interne partners.** In de gemeentelijke organisatie zijn directie en teamleiders belangrijk: de gemeentesecretaris, alle managers en uiteraard vele ambtenaren. De diverse gemeentelijke teams zijn partners bij uitstek, hun inzet is hard nodig. In de Programmabegroting wordt duidelijk dat er een sterke relatie ligt tussen veiligheid en de andere programmaonderdelen.

Terugblik: evaluatie vorig IVP

Uit de evaluatie van het vorige Integraal veiligheidsplan (2018-2022) kwamen de volgende aanbevelingen:

1. Prioriteer jeugd en veiligheid voor de komende periode.
2. Mensenhandel moet als thema een van de nieuwe speerpunten worden.
3. Meer aandacht voor digitale veiligheid en cybercrime.
4. Maak van de aanpak van maatschappelijke tegenstellingen / polarisatie een speerpunt.
5. Versterk de Persoonsgerichte aanpak (PGA), met name voor 18 minners.
6. Blijf doorgaan met de aanpak van Ondermijning.
7. Voer de ideeën en plannen uit voor aanpak kwetsbare wijken.
8. Zorg voor meer politie in Lelystad.
9. Zorg dat de basis op orde is bij onderwijs, zorg, hulpverlening en welzijnswerk.
10. Verlaag de onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt.

Ontwikkelingen en trends

- **Cybercriminaliteit.** Denk aan digitale oplichting, phishing, afpersing, ransomware, online ordeverstoringen, cyberaanvallen en hacking. Digitale criminaliteit ontwikkelt zich razendsnel. De slachtoffers zitten vaak op lokaal niveau, maar de digitale bronnen of oorzaken zitten ergens anders: in de virtuele ruimte, aangespoord door mensen die soms ver weg van Nederland bevinden. De digitalisering neemt in snel tempo toe en zal zowel de criminaliteit als de veiligheidsaanpak qua vorm en inhoud de komende jaren veranderen.
- **Jeugd en veiligheid (Preventie met gezag).** In 2022 werd duidelijk dat Lelystad door het ministerie van Justitie en Veiligheid is geselecteerd als één van de vijftien startgemeenten in Nederland die extra geld krijgen voor hun kwetsbare gebieden via het landelijke project Preventie met gezag. De gemeente Lelystad heeft samen met het OM, maatschappelijke partijen en politie een plan opgesteld om te voorkomen dat jongeren in Lelystad Oost de criminaliteit ingaan of hier verder in afglijden. De aanpak moet leiden tot een veiliger Lelystad.

- **Sociale tegenstellingen.** Er is een groei van de tegenstellingen in de samenleving. Dat is ook zichtbaar in Lelystad (Oostvaardersplassen, Lelystad Airport, Boerenprotesten). De sociale samenhang staat onder druk en heeft daarmee impact op dit IVP. De ongelijkheid is ook toegenomen. De ervaren afstand tussen de verschillende groepen in de maatschappij neemt toe en de groepen onderaan de ladder hebben minder vertrouwen in overheid en politiek. Complottheorieën dragen bij aan de verharding van de discussies, online maar ook bij fysieke confrontaties.

- De aanpak **ondermijning** blijft belangrijk. De komende twee jaar verwachten we mooie resultaten van het districtelijk team ondermijning (DTO). Dit is een samenwerking tussen gemeenten, RIEC, politie, OM en Belastingdienst, opererend vanuit het stadhuis te Lelystad. De aanpak van georganiseerde misdaad is primair een taak voor de politie en de strafrechtketen, terwijl het terugdringen en voorkomen van maatschappelijke effecten primaire verantwoordelijkheden zijn van de gemeente. Het zijn twee kanten van dezelfde medaille waarin het bestuur en strafrechtketen intensief moeten samenwerken.
- De werelden van **zorg en veiligheid** krijgen steeds meer met elkaar te maken. In allerlei overleggen worden bewoners met zogenaamde multi problematiek besproken: psychische klachten, verstandelijke beperking, verslaving, schulden, werkloosheid en gebrekkige integratie. Zonder hulp leidt dit tot meer onveiligheid en overlast. Geweld in afhankelijkheidsrelaties – waaronder huiselijk geweld, kindermishandeling, uitbuiting op de werkvloer – is het meest omvangrijke geweldsprobleem in de Nederlandse samenleving. Een ander groot vraagstuk is de problematiek van personen met verward gedrag.

- **Inzet boa's.** De verwachting is dat het takenpakket van boa's verder zal worden uitgebreid. Dat komt omdat de politie zich steeds meer op haar kerntaken richt, waardoor het dagelijkse handhavingswerk meer aan gemeenten wordt overgelaten. Deze terugtrekkende beweging vraagt dan ook om meer inzet van boa's.

- **Schaarste.** De inzet van mensen en middelen staat onder druk. Zo is de politiecapaciteit niet onbeperkt, zijn er wachtlijsten in de zorg en kan de gemeente niet overal handhaven. Instanties zoals Veilig Thuis, JEL, Tactus, Woonzorg Flevoland en GGZ hebben te maken met wachttijden en soms ook personeelstekorten.

3 PRIORITEITEN

De beperkte beschikbaarheid van menskracht en middelen maken het noodzakelijk dat er prioriteiten worden gesteld, waarbij er altijd rekening moet worden gehouden met wettelijke verplichtingen. Verder moeten de keuzes worden gebaseerd op een analyse van de feitelijke situatie, op een inschatting van toekomstige ontwikkelingen die de veiligheid beïnvloeden en op een politieke keuze van veiligheidsinbreuken die met voorrang moeten worden aangepakt (zie Raadsakkoord 2022-2026). En natuurlijk:

- de ernst van de situatie (zie politiecijfers / Veiligheidsanalyse op blz. 21)¹;
- de gevoelens van burgers (zie prioriteiten bevolking op blz. 23)²;
- de prioriteitstelling vanuit andere beleidskaders (zoals OM, politie, bureau RVS)³;
- de mate van beïnvloedbaarheid.

Prioriteiten 2023-2026

De onderstaande veiligheidsthema's zijn vastgesteld op grond van de feitelijke (on)veiligheidssituatie, gevoelens van onveiligheid, effectiviteit van beleid, bestaande prioriteitstellingen, evaluatie van het vorige IVP, de geformuleerde uitgangspunten, politieke keuzes en anticipatie op maatschappelijke ontwikkelingen.

- 1 **Cybercriminaliteit**
- 2 **Jeugd en veiligheid**
- 3 **Ondermijning**
- 4 **Zorg en veiligheid**

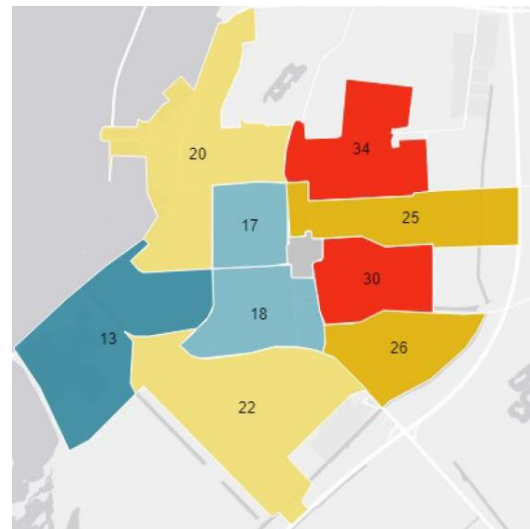
Deze prioriteiten hebben de komende periode een bijzondere status en vormen de blikvangers van het Lelystadse veiligheidsbeleid. In het volgende hoofdstuk worden deze prioriteiten uitgewerkt.

Prioriteitswijken

Veel problemen op het terrein van veiligheid kunnen het beste worden aangepakt op wijk- of buurtniveau. Veiligheid is niet gelijkmatig verspreid over alle gebieden in de gemeente. Per wijk kunnen de probleemvelden anders liggen en per wijk kan een andere set van maatregelen wenselijk zijn. Op basis van de veiligheidsgevoelens, de Veiligheidsanalyse en bewonersenquête's springen deze wijken eruit:

- 1) **Zuiderzeewijk**
- 2) **Atolwijk**
- 3) **Boswijk**
- 4) **Waterwijk**

De keuze voor deze wijken sluit naadloos aan bij ander ingezet beleid zoals Samen Lelystad Oost en Preventie met gezag. De keuze voor deze wijken heeft tot gevolg dat bepaalde activiteiten bij voorkeur eerst of vooral in die gebieden worden uitgevoerd.

*Veiligheidsgevoelens per wijk, 2021
zie ook bladzijde 23.*

¹ Uit de analyse van politiecijfers komt naar voren: extra aandacht voor stijging jeugdoverlast en autokraak. Top 3 meest voorkomende delicten: fraude, geweld en vernielingen. Daarnaast geven Lelystedelingen aan steeds vaker slachtoffer te worden van cybercrime. Verder is Lelystad vergeleken met andere grote steden via de Veiligheidsmonitor, daar komt uit dat er extra aandacht nodig is voor slachtofferschap geweld. Verder zijn bewoners ontevreden over het functioneren van de gemeente, boa's en over de zichtbaarheid politie.

² Midden Nederland kiest voor drie gezamenlijke prioriteiten: georganiseerde ondermijnende (drugs)criminaliteit, Digitale veiligheid en cybercrime, Maatschappelijke onrust.

Het kabinet kiest in het [coalitieakkoord](#) voor cybercrime, ondermijning, preventie jeugdcriminaliteit, aanpak drugs, radicalisering en mensenhandel. Dit komt overeen met de landelijke Veiligheidsagenda 2023-2026.

³ Top drie prioriteit sociale veiligheidsthema's in de buurt: woonoverlast, jeugdoverlast, drugsoverlast.

Nummer 1 prioriteit voor alle problemen is te hard rijden.

Kernbeleid Veiligheid

Dit IVP sluit aan bij de VNG-methode 'Kernbeleid Veiligheid' met een landelijke indeling van veiligheidsvelden en veiligheidsthema's. De methode definieert het integrale veiligheidsterrein, brengt partijen bij elkaar. Zie ook de [handleiding](#).

In de VNG-indeling worden 'Zorg en veiligheid' en 'Gedigitaliseerde criminaliteit' benoemd als strategische thema's.

Veilige woon- en leefomgeving	Bedrijvigheid en veiligheid	Jeugd en veiligheid	Fysieke veiligheid	Integriteit en veiligheid
1.1 Sociale kwaliteit	2. Veilig winkelgebied	3.1 Jeugdoverlast	4.1 Verkeersveiligheid	5.1 Polarisatie en radicalisering
1.2 Fysieke kwaliteit	2.2 Veilige bedrijventerreinen	3.2 Jeugdcriminaliteit/ individuele probleemjongeren	4.2 Brandveiligheid	5.2 Georganiseerde/ ondermijnende criminaliteit
1.3 Objectieve veiligheid/veel voorkomende en 'high impact'- criminaliteit	2.3 Veilig uitgaan	3.3 Jeugd, alcohol en drugs	4.3 Externe veiligheid/ Omgevingsveiligheid	5.3 Weerbare overheid/weerbaar bestuur
1.4 Subjectieve veiligheid	2.4 Veilige evenementen	3.4 Veilig in en om de school	4.4 Rampenbestrijding en crisisbeheersing	5.4 Informatie-veiligheid
	2.5 Veilig toerisme			5.5 Ambtelijke en bestuurlijke integriteit

Dashboard en indicatoren

Elke gemeente met een IVP moet effectindicatoren benoemen. Dat zijn idealiter combinaties van 'objectieve' indicatoren (politieregistratie) en 'subjectieve' indicatoren (Veiligheidsmonitor, bewonersenquête). Gezamenlijk geven deze indicatoren een betrouwbaar beeld en sluiten aan bij de indicatoren uit Jaarrekening en Programmabegroting, die voor het programma Veiligheid voor alle gemeenten zijn bepaald. In het rood staan de meest belangrijke indicatoren.

Indicator	Referentie 2021	Doelstelling 2026
Totaal aantal misdrijven	3.739	≤ 3.500
Rapportcijfer veiligheid	7,4	≥ 7,4
Drugsdelicten, handel en bezit per 10.000 inw.	12,6	≤ 11,0
Woninginbraken per 1.000 woningen	3,4	≤ 3,3
Totaal geweldsdelicten	452	≤ 452
Meldingen jeugdoverlast	679	≤ 500
% jeugdige verdachten	2,4%	≤ 2,0
Onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt	23%	≤ 20%
% Gerapporteerd slachtofferschap cybercrime	18%	≤ 16
% Gerapporteerd slachtofferschap hacken	6,8%	≤ 6,4
Meldingen sociale overlast	1.462	≤ 1.000
Aantal verkeersongevallen met letsel	42	≤ 38
% bewoners dat overlast van jongeren ervaart	25%	≤ 18%

4 UITWERKING PRIORITEITEN

Hierna volgt de uitwerking van de prioritair veiligheidsthema's. Welke extra maatregelen zijn er nodig? Het is niet moeilijk allerlei nieuwe acties te bedenken. Van groot belang is ook om door te gaan met het bestaande beleid. Dit lijkt minder spectaculair, maar getuigt wel van consistentie en van de wil om al eerder vastgelegde doelen te bereiken.

PRIORITEIT 1: CYBERCRIMINALITEIT

De geregistreerde en traditionele criminaliteit neemt al jaren af. Tegelijkertijd zijn er andere ernstige vormen van criminaliteit die toenemen en minder zichtbaar zijn in de politiecijfers. Digitale criminaliteit is daar een voorbeeld van. Dit is een gevolg van de steeds verdergaande digitalisering. Daarom zullen we steeds na moeten denken over de risico's en kwetsbaarheden en het nemen van beschermende maatregelen. Digitale veiligheid is in te delen in vier risico's.

- 1) Kwetsbaarheid van informatie (diefstal, verlies, aantasting van informatie). Voorbeelden: datalekken, ransomware, phishing, bedrijfsspionage.
- 2) Kwetsbaarheid van systemen (digitale ontregeling, ontwrichting, blokkades van systemen). Voorbeelden: uitval website, uitval voorzieningen, hacken, ransomware, malware, DDoS-aanvallen.
- 3) Gedigitaliseerde criminaliteit (voornamelijk vermogens- en geweldscriminaliteit ondersteund door internet). Voorbeelden: geldezels-problematiek, oplichting via internet, factuurfraude, sexting, ransomware.
- 4) Online aangejaagde ordeverstoringen (Polarisatie/maatschappelijke onrust, ondersteund door internet). Voorbeelden: escalatie betogingen, inzet nepnieuws, desinformatie en ondermijning openbaar gezag.

Cijfers en doelstellingen

Uit de Veiligheidsmonitor blijkt dat 18% van de Lelystedelingen in 2021 slachtoffer is geweest van cybercrime. In 2021 registreerde de politie 291 delicten rond fraude / oplichting rond de online handel. Van de cybercrimedelicten komt hacken het meest voor. Vrouwen (20%) en 18-29 jarigen (25%) zijn vaker het slachtoffer van cybercrime.

Doel	Eind 2026 zijn Lelystedelingen beter beschermd tegen digitale indringers. En is de aanpak van digitale criminaliteit en onveiligheid net zo normaal als de aanpak van bijvoorbeeld woninginbraken en veelvoorkomende criminaliteit.
Indicatoren	Zie centraal overzicht indicatoren, bladzijde 8

Wat gaan we extra doen?

- Aanpak online aangejaagde ordeverstoringen:** denk aan inzet nepnieuws en complottheorieën voor maatschappelijke onrust, hetzes tegen openbaar bestuur. We bereiden ons voor op deze ordeverstoringen en bewaken de openbare orde door benodigde interventies (communicatief, bestuurlijk, juridisch) in te zetten. Zie ook deze [interventiekaart](#) van de VNG.

- ❑ **Extra bewustwording en voorlichting:** We gaan een campagne opzetten voor ouderen over verschillende type digitale oplichtingsvormen. Verder komt er een campagne Geflasht over ticketfraude, online oplichting nep webwinkels, online fraude, ID Fraude gericht op jongeren. En cybercrime moet nog meer onderdeel worden van de jaarlijkse Week van de veiligheid. Ook gaan we de mogelijkheden onderzoeken voor het instellen van digitale buurtambassadeurs.
- ❑ **Nieuw Plan van aanpak Digitale veiligheid:** In 2021 is dit plan in het college vastgesteld met vier aandachtsgebieden, te weten:
 - 1) Preventie, weerbaarheid en bewustwording;
 - 2) De opsporing wordt versterkt, criminele activiteiten verstoren en daders aanpakken;
 - 3) De kennis en weerbaarheid binnen de gemeente vergroten;
 - 4) Integrale samenwerking vergroten.
 Het plan loopt in 2023 af, daarom gaan we in 2023 aan de slag voor een nieuw plan.
- ❑ **Nieuwe pilotprojecten:** We gaan concreet aan de slag en op zoek naar wat werkt. We hebben al ervaring met (digitale) weerbaarheidstrainingen voor ondernemers. We willen kijken of we de bewustwording onder slachtoffergroepen kunnen verhogen. We willen voorkomen dat jongeren worden ingezet als zogenaamde geldezels. We leggen de relatie met Preventie met gezag. We stellen een digitale wijkagent aan.
- ❑ **Preparatie op incidenten:** We leggen verbinding met de Veiligheidsregio Flevoland en zetten in op een brede preparatie op incidenten en crises, inclusief proactieve afstemming met strategische partners, inventarisatie kwetsbare systemen binnen gemeente, crisisstructuur en -oefeningen en continuïteitsplannen.

Wat blijven we doen?

- ☑ **Sterke samenwerking:** We werken op digitale veiligheid samen met andere partijen. We werken samen op niveau van Flevoland en eenheidsbreed (politiegebied Midden Nederland, 39 gemeenten). Onze activiteiten zijn afgestemd met het programma Digitale Veiligheid en de Regionale Veiligheidsstrategie. Ook is er afstemming met de Taskforce Digitale Veiligheid. Daarin zijn politie, OM en alle districten vertegenwoordigd.
- ☑ **Cyberpesten:** Met name jongeren zijn slachtoffer van digitale criminaliteit. Dit komt voornamelijk omdat jongeren het vaakst online zijn en daardoor het meeste risico lopen en ook meer risico's nemen. De onlinewereld voelt voor jongeren anoniem en dit heeft impact op hun gedrag en de mate waarin zij de schade van hun acties overzien. Vooral bij cyberpesten is dit een bekend fenomeen. We gaan door met de aanpak van cyberpesten.
- ☑ **Eigen huis op orde:** Gemeenten zijn kwetsbaar als het gaat om de digitale dienstverlening en het beheer van persoonsgegevens. Jaarlijks wordt er met de ENSIA-methodek verantwoording aan de raad en landelijke toezichthouder afgelegd. Elk nieuw informatiesysteem waarop gemeentelijke informatie verwerkt wordt, wordt voorzien van een classificatie met de daarbij behorende beschermende maatregelen. Lelystad is aangesloten bij de Informatiebeveiligingsdienst. Zij melden zich als gemeenten gevaar dreigen te lopen. Kwetsbaarheidsscans worden uitgevoerd. ISMS-tooling is aangeschaft en wordt op dit moment ingericht (Internet Security Management System).
- ☑ **Diverse activiteiten:** We zetten al op diverse vlakken acties in voor cyberveiligheid. Denk aan preventie en bewustwording van onze inwoners. Samenwerking en kennisdeling tussen de veiligheidspartners, onder meer door de regionale veiligheidsstrategie. Verder blijven we aansluiting houden bij landelijke initiatieven en campagnes.
- ☑ **Hackshield:** Sinds 2020 wordt Hackshield uitgevoerd. Het doel is kinderen tussen de 8 en 12 jaar weerbaar te maken tegen cybercriminaliteit. Via de game Hackshield worden kinderen opgeleid tot Cyber Agents die zichzelf en hun omgeving kunnen beschermen tegen online gevaar. In Lelystad wordt dit project samen met scholen, politie en de bibliotheek uitgevoerd.

PRIORITEIT 2: JEUGD EN VEILIGHEID

Dit thema heeft betrekking op overlast en (beginnende) criminaliteit van jongeren, vaak in groepsverband. Het gaat om overlast zoals intimiderend aanwezig zijn, geluidsoverlast, zwerfvuil en om vernielingen en andere vormen van kleine criminaliteit. Kenmerkend voor de lichtere jeugdgroepen is dat ze goed aanspreekbaar en corrigeerbaar zijn door de omgeving. Bij de zwaardere jeugdgroepen is er meer 'eigen systeem' (hiërarchie) in de groepen en zijn ze lastiger te corrigeren. Ook is er veelal (lichte) criminaliteit in het spel.

Jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit hebben een stevige impact in Lelystad. De politie maakt zich vooral zorgen over de steeds jongere doelgroep die betrokken raken bij overvallen, straatroof en andere vormen van criminaliteit. Jongeren denken zelf makkelijk over deze delicten en beschouwen ze niet als ernstig.

Meer repressie, meer toezicht of strenger straffen is niet altijd dé oplossing. Vaak is er bij de groep probleemjongeren sprake van een samensmelting van verschillende risicofactoren en het ontbreken van een sterk en positief sociaal vangnet. In Lelystad wordt al veel ingezet op het snijvlak jeugd en veiligheid. Het is van groot belang dat kinderen en jongeren zich kunnen ontwikkelen om zelfstandig te functioneren in de maatschappij. In sommige gezinnen is gezond en veilig opgroeien geen vanzelfsprekendheid. Dan biedt de gemeente ondersteuning waar dat nodig is. Naast het bieden van ondersteuning willen we de zorg- en veiligheidsketen zo inrichten dat er effectief wordt opgetreden als problemen nog klein zijn.

Cijfers en doelstellingen

Jongeren uit Lelystad stonden in 2020 opvallend vaak geregistreerd als verdachte van een misdrijf. Het gaat om 2,4 procent van de inwoners met een leeftijd van 12 tot 25 jaar (zie Landelijke Jeugdmonitor van het CBS). Het gaat in Lelystad om zo'n 320 jongeren die verdacht werden van een misdrijf. Het grootste gedeelte werd verdacht van een vermogensdelict. Verder geeft 25% van de bewoners van Lelystad aan dat ze overlast ervaren van rondhangende jongeren. Lelystedelingen voelen zich met meest onveilig op plekken in de stad waar jongeren rondhangen. 11% van de bewoners geeft aan zich daar vaak onveilig te voelen. Het gaat vaak om jongerenoverlast zoals intimiderend aanwezig zijn, geluidsoverlast, zwerfvuil en vernielingen.

Doel	<ul style="list-style-type: none"> • Verminderen van jeugdoverlast in buurten. • Voorkomen dat criminele organisaties kwetsbare jongeren (10 tot 25 jaar) uitbuiten of inzetten. Doorbreken van criminele carrières bij jongeren. • Inzetten op een sterke positieve (opvoed)omgeving rondom risicojongeren.
-------------	---

Indicator	Zie centraal overzicht indicatoren, bladzijde 8
------------------	---

Wat gaan we extra doen?

- **Preventie met gezag:** De gemeente heeft samen met de politie, het Openbaar Ministerie en maatschappelijke partijen een plan opgesteld om te voorkomen dat jongeren in Lelystad Oost de (georganiseerde en ondermijnende) criminaliteit ingaan of hier verder in afglijden. Het gaat dan om zorgelijk en klein crimineel gedrag eerder signaleren en aanpakken. Ook zal ingezet worden op vergroten van bewustwording en weerbaarheid bij jongeren, ouders, scholen en andere betrokken maatschappelijke partners. Daarnaast gaat het om adequaat straffen van doorgroeiers die aan een criminele carrière bouwen. De aanpak richt zich op jongeren vanaf 6 jaar tot 27 jaar. Het plan vloeit voort uit de gebiedsaanpak Lelystad Oost, maar de problematiek beperkt zich niet tot deze wijken alleen, want ook in andere wijken is er problematiek rond jeugd en criminaliteit.

Een belangrijk onderdeel van Preventie met gezag is om de ketensamenwerking tussen onderwijs-welzijn-jeugdzorg-veiligheid te versterken, hier kan nog veel meer uitgehaald worden. Uiteindelijk moet de aanpak effecten met zich meebrengen die voor de hele stad gunstig zijn. Het plan gaat over de komende jaren en bevat tal van acties, waaronder de inzet van een extra jeugdagent.

- Inzet jeugdboa's:** Een jeugdboa is een handhaver, maar tegelijkertijd ook specialist als het gaat om jeugdoverlast. De jeugdboa vormt een belangrijke schakel tussen jongerenwerk, de politie (wijkagent en jeugdagent) en andere instanties. Binnen het team Stadstoezicht zijn al uren gereserveerd voor jeugdgroepen (VTHUP). Ook is er extra formatie voor de portefeuille jeugd bij de boa's van Stadstoezicht. Dit moet uitgroeien tot volwaardige jeugdboa's.
- Versterken vroegsignalering:** Jeugdagenten, jongerenwerkers, leerplichtambtenaren, jeugdprofessionals en scholen hebben een signaalfunctie en preventieve rol. De jongerenwerkers vinden de jongeren op straat en bouwen een relatie met ze op. De leerplichtambtenaren zetten zich in voor het recht op onderwijs en toezicht op de naleving van de Leerplichtwet tot 18 jaar. Zij hebben een sleutelrol in de aanpak van ongeoorloofd schoolverzuim, wat een voorbode kan zijn voor het ontwikkelen van crimineel gedrag. Ook zetten zij zich in om voortijdig schoolverlaten te voorkomen onder jongeren tot 23 jaar. Jeugdprofessionals zien de jeugdigen op bepaalde momenten in hun ontwikkeling. Er kan nog veel meer uit de ketensamenwerking worden gehaald.
- Kapot sterk:** Sinds 2019 loopt project Straatwaarde(n) tegen de aanwas van jeugd in cocaïnehandel. De straatwaarde van de drugs is zo hoog, dat hier lucratieve verdienmodellen achter zitten die jongeren en jonge volwassenen moeilijk kunnen weerstaan. Als vervolg op dit programma is in 2022 gestart met 'Kapot Sterk', een preventief lesprogramma voor groep 8 op [twee scholen](#). We willen de eerste proef uitrollen naar meerdere scholen.
- Handhaving lachgasverbod:** Per 1-1-2023 is het gebruik van lachgas in de openbare ruimte verboden. In de APV van Lelystad waren al gebieden aangewezen waar het gebruik van lachgas verboden was. Nu is er een generiek verbod. Dit sluit goed aan bij het Lelystadse 'plan van aanpak Lachgas' uit 2019.

PLAN VAN AANPAK
PREVENTIE MET GEZAG LELYSTAD
30 SEPTEMBER 2022

Mijn toekomst bepaal ik zelf

Wat blijven we doen?

- Convenant Veiligheid in en om de school:** De gemeente werkt samen met scholen en politie voor een veilig klimaat op scholen. Afspraken hierover zijn opgenomen in het convenant Veiligheid in en om school. We willen overlast, vandalisme en criminaliteit voorkomen en bestrijden. Samen willen we in een vroeg stadium zorgwekkend gedrag van leerlingen signaleren én tegengaan. De ondertekenaars van het convenant zijn: de SVOL / Porteuem, Groenhorst, Eduvier (onderwijsgroep voor het (V)SO-Lelystad en de Steiger), het MBO College Lelystad, de politie en de gemeente Lelystad. We gaan kijken of we het convenant ook kunnen uitbreiden naar het primair onderwijs.

☑ **Zorg- en Veiligheidshuis:** Jaarlijks worden er diverse jongeren uit Lelystad besproken in de Top-X van het Zorg- en Veiligheidshuis. Het gaat om minderjarigen met diverse processen verbaal op gebied van overval, straatroof, inbraak, zware mishandeling, moord, doodslag en openlijke geweldpleging en een voorgeleiding / veroordeling. De Top-X aanpak is een selectiemethodiek om te komen tot een X-aantal personen die negatief opvallen als het gaat over overlast, geweld en criminaliteit.

☑ **PGA voor 18-minners:** De persoonsgerichte aanpak (PGA) wordt al gebruikt voor complexe casuïstiek met als doel criminaliteit te voorkomen en hardnekkige patronen van criminaliteit en overlast te doorbreken. In 2020 hebben we de basis gelegd voor effectieve samenwerking tussen jeugd, welzijn, onderwijs en veiligheid. In de praktijk blijkt er veel behoefte aan de PGA voor 18-minners. De PGA 18- zal in de komende periode verstevigd moeten worden.

☑ **Porteum:** Op de schoolcampus krijgen zo'n 3.500 leerlingen les. Maatregelen bestaan uit het strak houden van de veiligheidsorganisatie, inzet politie, aandacht voor risicofactoren in de directe omgeving van de campus en voorlichting aan ouders en leerlingen. Kernpartners zijn het voortgezet (speciaal) onderwijs in Lelystad, politie, gemeente, Welzijn Lelystad (jongerenwerk en jeugdpreventiewerk), Jeugdzorg, stichting Halt, Veilig Thuis, Raad voor de Kinderbescherming, GGD en Tactus.

☑ **Groepsaanpak en 7-stappenmodel:** In Lelystad wordt regelmatig overlast van jongeren ondervonden, vaak in groepsverband. In deze groep begeven zich onder andere jongeren met meerdere antecedenten die in bepaalde opzichten de maatschappelijke aansluiting hebben verloren. Ze vormen de harde kern van overlastgevende jeugdgroepen en plegen

verschillende vormen van criminaliteit. Wij vinden het onacceptabel dat het woongenot van Lelystedelingen wordt verstoord door jeugdoverlast. Ook is het een groot risico dat de harde kern nieuwe aanwas meetrekt. Daarom hebben we een integrale aanpak voor problematische jeugdgroepen waarin strafrecht, hulpverlening en zorg bij elkaar komen. We gaan deze aanpak versterken, met onder meer goede informatiedeling, sterke regie en monitoring.

☑ **Jongerenwerk:** We zetten op dit moment acht jongerenwerkers in (5 fte). Zij zijn een belangrijke schakel tussen het onderwijs, jeugdhulp, vrije tijd en veiligheid. In de praktijk zien we hoe sommige jongeren de aansluiting met een positieve omgeving missen, eenvoudig verdwalen of helemaal niet aankomen bij hulpverlening, hoe zij op jonge leeftijd al grote schulden maken, moeite hebben om een dak boven het hoofd te vinden en ook overlast vertonen. Het jongerenwerk is proactief in het contact leggen met jongeren op straat om negatief gedrag om te buigen naar positieve ontwikkeling en participatie. Dit doen zij via ambulante werk op straat, activiteiten bieden in aansluiting op het schoolprogramma, samen met groepen jongeren ontmoetingsmomenten en activiteiten organiseren en actief zijn op social media. Via de PlusMinMee-methodiek werkt het jongerenwerk groepsgericht aan overlastgevende jeugdgroepen op hotspot-locaties. Samenhang en samenwerking met politie, boa's, netwerkpartners en de scholen is een belangrijk aandachtspunt. Sinds 2021 is het jongerenwerk meerjarig via een Europese aanbesteding bij Welzijn Lelystad belegd.

☑ **Veiligheid NS-station:** We hebben samen met NS, Prorail, politie, jongerenwerk en gemeentelijke handhavers een project lopen voor de aanpak van overlast en onveiligheid in het stationsgebied. Doel is gezamenlijk optrekken en waar nodig maatregelen treffen.

- ☑ **Alcohol- en drugspreventie:** Tactus Verslavingszorg verzorgt al een aantal jaren de sluitende keten van preventie tot nazorg op het gebied van verslavingszorg in de gemeente Lelystad. We zetten in op drie pijlers. Ten eerste universele preventie; gericht op alle jongeren zonder dat sprake is van een risicosituatie meestal binnen het onderwijs. Ten tweede selectieve preventie; gericht op jongeren die een verhoogd risico op verslavingsproblematiek hebben zoals kinderen van verslaafde ouders en leerlingen binnen het speciaal onderwijs. En ten derde geïndiceerde preventie; gericht op jongeren die al wel enige problemen met middelengebruik hebben maar nog niet 'verslaafd' zijn.
- ☑ **Nazorg jeugdige ex-gedetineerden:** Wie voor z'n 18e een delict pleegt, wordt in de regel berecht volgens het Jeugdstrafrecht. Elk jaar komen diverse jongeren uit een jeugdinrichting terug naar hun gemeente van herkomst. Als gemeente zijn er dan twee opties: eigen weg laten zoeken of ermee aan de slag gaan. Doel is dat de jeugdige weer naar school gaat en een dak boven zijn hoofd heeft, (psychologische) hulp krijgt.
- ☑ **Jeugdreclassering:** De gemeente is verantwoordelijk voor de jeugdreclassering. We kopen dit regionaal in bij Samen Veilig Midden Nederland. De afgelopen periode was er een forse toename in het aantal ingezette jeugdreclasseringstrajecten. We onderzoeken hoe de expertise van de jeugdreclassering meer preventief aan de voorkant ingezet kan worden.

PRIORITEIT 3: ONDERMIJNING

Bij ondermijning gaat het om de vermenging van de onderwereld en de bovenwereld. Denk aan witwassen, drugscriminaliteit, corruptie, afpersing, (toeslagen)fraude, milieucriminaliteit en belastingontduiking. In de 'bovenwereld' zijn er verbindingen met makelaars, financieel adviseurs, verenigingen, ondernemers, maar ook met de (lokale) overheid. Dit leidt tot het verzwakken of ondermijnen van de Lelystadse samenleving. Risicofactoren in Lelystad zijn de kwetsbaarheid van groepen inwoners, de infrastructuur en ligging van de stad, het relatief grote grondgebied.

Cijfers en doelstellingen

16% van de Lelystedelingen geeft aan dat er drugsgebruik of drugshandel voorkomt in de buurt. Lelystad staat op de elfde plaats van de 'Onderwereldkaart' van RTL Nieuws. Het gaat om een inventarisatie van het risico dat gemeenten lopen om in de greep van de georganiseerde misdaad te komen. Lelystad scoort hoog als het gaat om huishoudens met problematische schulden. De afgelopen jaren zijn er in Lelystad tientallen drugspanden ontruimd en heeft de burgemeester meerdere drugspanden gesloten. We hebben de afgelopen jaren meerdere handhavingzaken behandeld ten aanzien van illegale prostitutie, zie ook ons [prostitutiebeleid](#). Elk jaar wordt bij de gemeente tientallen vergunningaanvragen, subsidies en vastgoedtransacties een Bibob-toets uitgevoerd. In sommige gevallen wordt de vergunning geweigerd of buiten behandeling gesteld door integriteit en/of politie-antecedenten. En we pakken de illegale kamerverhuur aan.

11. Lelystad

Op de ranglijst van meest ondermijningsgevoelige gemeenten staat Lelystad op plek 11 (van de 352).

- Inwoners verdacht van ondermijnend delict: plek **10 (1,70%)**
- Huishoudens met problematische schulden: plek **3 (13,2%)**
- Hoogrisicjongeren: plek **39 (5,9%)**
- Wapenhandel: plek **22 (16,4 zaken per 10.000 inwoners)**
- Panden in bezit veroordeelde eigenaar: plek **27 (3,9%)**

Aanpak	Via consequente inzet van de bestuurlijke instrumenten, in samenwerking met onze partners de speelruimte van ondermijnende criminaliteit verder verkleinen. We zijn bestuurlijk weerbaar en ondersteunen maatschappelijke weerbaarheid. Gezamenlijk werpen we een dam op tegen de criminele industrie.
---------------	--

Doelen	<u>Doelstellingen:</u> - Het creëren van een ongunstig vestigingsklimaat voor (drugs)criminaliteit; - Het tegengaan van het faciliteren van witwassen; - Het bestrijden van ongeregelheden binnen de seksbranche; - Er wordt niet gehandeld in strijd met de verleende vergunningen c.q. regelgeving.
---------------	---

Wat gaan we extra doen?

- Flevolandse norm:** Het doel van de Flevolandse Norm is het gezamenlijk en op slagvaardige wijze barrières opwerpen tegen georganiseerde ondermijnende criminaliteit. De provincie en de Flevolandse gemeenten trekken samen op om slagvaardig op te treden tegen georganiseerde ondermijnende criminaliteit. De gemeente Lelystad is een trekker en aanjager geweest in het proces van de Flevolandse norm. De gemeente gaat participeren in de werkgroep Flevolandse norm 2.0. En de komende jaren gaan we samen met het Districtelijk Team Ondermijning een integriteitssessie voor de gemeenteraad organiseren.
- Ondermijning op bedrijventerreinen:** De gemeente Lelystad heeft ingezet op de aanpak van bedrijventerreinen. Vooral analysematig en operationeel zijn er inspanningen geleverd. Er zijn verschillende integrale controles georganiseerd en Lelystad heeft een analysetool ontwikkeld om hotspots te detecteren. We willen de komende periode ook acties uit gaan voeren op andere bedrijventerreinen. Samen met het Platform Veilig Ondernemen willen we ondernemers meer weerbaar te maken. Ook zetten we extra toezicht en handhaving in, waaronder extra formatie voor een speciale boa voor de bedrijventerreinen / buitengebied.
- Zorgfraude:** Lelystad is aangesloten bij het Informatie Knooppunt Zorgfraude (IKZ) en ontvangt signalen. We willen de komende tijd kijken of er in samenwerking met andere gemeenten een procesaanpak kan worden afgestemd.
- Onverklaarbaar vastgoed:** Lelystad maakt gebruik van inzichten uit het dashboard 'Zicht op Ondermijning'. Hieruit blijkt dat er in Lelystad sprake is van veel bezit van onverklaarbaar vastgoed. Er zijn veel particulieren met veel woningbezit, waarvan Lelystad niet goed weet wat erachter zit. De wens is om het verhaal wat achter de cijfers zit te kunnen duiden. De vervolgstap is om handelingsperspectief te ontwikkelen.
- Aanpak criminele geldstromen:** Er moet meer inzicht komen in de mogelijkheden van het project geldstromen en het daarbij horende handelingsperspectief.
- Extra formatie:** Bij de gemeente in team Veiligheid / OOV komt extra formatie voor de aanpak Ondermijning, dat is al toegekend in de Programmabegroting 2023.

Wat blijven we doen?

- RIEC:** De gemeente Lelystad is aangesloten bij het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC) Midden-Nederland.
- Integrale samenwerking:** De gemeente werkt samen met allerlei partijen om de ondermijning aan te pakken, zoals de Belastingdienst, het Openbaar Ministerie en natuurlijk de politie. Er zijn diverse overleggen voor het bespreken van casuïstiek en voor het afstemmen van beleid en acties. In het lokale ondermijningsoverleg en bij het districtelijke team ondermijning lopen diverse ondermijningsonderzoeken.
- Districtelijk Team Ondermijning (DTO):** Het DTO is opgericht medio 2019, voor de verdere coördinatie en uitvoering op de aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit. Het DTO is gevestigd in het stadhuis Lelystad.
- Ondermijningsbeeld:** De gemeente heeft een [speciaal plan](#) opgesteld met als speerpunt drugscriminaliteit, witwassen, mensenhandel en prostitutie, fraude en milieucriminaliteit. Deze aanpak heeft geleid tot sluitingen van horeca en het verstoren van criminele handelingen.
- Samenwerking bewoners:** Regelmatig zetten we allerlei communicatiemiddelen in om ondermijning in buurten aan te pakken. Campagnes zijn erop gericht om de meldingsbereidheid te verhogen, de weerbaarheid te vergroten en mensen bewust te maken van ondermijning. Dit sluit aan bij campagnes van de politie en Meld Misdaad Anoniem.
- Plannen van aanpak:** We hebben voor Flevokust Haven en Airport al een speciaal plan van aanpak Ondermijning opgesteld. In zo'n plan worden de activiteiten beschreven die we willen realiseren in het voorkomen en tegengaan van ondermijnende activiteiten. In de toekomst worden ook voor andere gebieden dit soort plannen gemaakt.
- Controle mensenhandel:** De inzet op mensenhandel wordt geïntensiveerd. Signalen worden afgestemd met het team Migratiecriminaliteit en Mensenhandel (TMM) van de politie, verdachte transacties van de Financial Intelligence Unit (FIU), en meldingen en signalen van professionals. De gemeentelijke toezichthouders worden ook getraind in het herkennen van signalen van mensenhandel. Zie verder ook de uitwerking bij 'Zorg en veiligheid'.

- ☑ **Maatschappelijke weerbaarheid:** We willen de maatschappelijke weerbaarheid versterken tegen de verleidingen van criminaliteit. We hebben daarvoor al meerdere plannen ingediend bij de rijksoverheid. Bewoners en ondernemers willen we bewust maken van ondermijning zodat ze signalen vaker doorgeven. In 2020 is het Lelystadse meldpunt Ondermijning operationeel geworden. Ook informeren we ondernemers, inwoners, instellingen over risico's die zij lopen en hoe te handelen. Dit gebeurt onder meer via bestaande overleggen zoals Keurmerk Veilig Ondernemen, Bedrijfskring en Veilig uitgaan.
- ☑ **Illegale prostitutie:** De komende jaren wordt de inzet op illegale prostitutie geïntensiveerd. Een aantal toezichthouders wordt specifiek opgeleid in het uitvoeren van controles in de seksbranche. We gaan onderzoeken in hoeverre de webcrawler kan helpen om gerichte controles te organiseren en onze informatiepositie van handhaving kan versterken.
- ☑ **Erkenning:** Verder is er speciaal beleid opgesteld in 2019 in de kadernota Prostitutie en seksbranche. Hiermee willen we de prostitutie in Lelystad veilig maken. Onderdeel van het beleid is de erkenning van zelfstandig thuiswerkende sekswerkers zonder vergunning.
- ☑ **Inzet politie:** De politie heeft capaciteit gelabeld die specifiek ingezet wordt op ondermijning.
- ☑ **Dwangsom voor drugsdealers:** We treden bestuursrechtelijk op tegen drugsdealers. De komende twee jaar willen we het aantal dwangsommen verhogen naar 10 per jaar.
- ☑ **Bibob:** De Wet Bevordering integriteitsbeoordelingen openbaar bestuur (Bibob) wordt toegepast bij aanvragen voor een vergunning van horecabedrijven, seksinrichtingen, speelautomatenhallen en de coffeeshop, om te voorkomen dat er indirect criminele activiteiten worden gefaciliteerd. We kunnen nu nog beter eigen onderzoek doen. Tijdens een onderzoek wordt nauw samengewerkt met het RIEC, Belastingdienst, politie en het UWV. Ook werken we samen met het Landelijk Bureau Bibob.
- ☑ **Opiumwet (Damoclesbeleid):** De burgemeester is bevoegd om bestuurlijk op te treden als in een pand sprake is van een handelshoeveelheid soft- of harddrugs. Na ontvangst van een bestuurlijke rapportage van de politie wordt de situatie getoetst aan het beleid, waarbij ook moet worden gekeken naar eventuele bijzondere omstandigheden. De maatregel die volgt bestaat doorgaans uit een bestuurlijke waarschuwing, dan wel uit het tijdelijk sluiten van het pand door bestuursdwang of een last onder dwangsom. Dit traject loopt naast het strafrecht.
- ☑ **Coffeeshopbeleid:** De gemeente heeft een [coffeeshopbeleid](#) vastgesteld dat ruimte biedt voor een coffeeshop. In het beleid staan tal van regels rond overlast, winkelklimaat in de omgeving, ruimtelijke ordening. De ondernemer krijgt van de gemeente een gedoogverklaring, als er voldaan wordt aan de voorwaarden uit de APV.
- ☑ **Wietexperiment:** Lelystad had zich opgegeven als proefgemeente voor het landelijke wietexperiment. De keuze is uiteindelijk niet op Lelystad gevallen. Wel nemen we deel aan het experiment als controle gemeente en heeft het Ministerie van Justitie en Veiligheid in Lelystad een teeltlocatie aangewezen.

- ☑ **Hennepconvenant:** De gemeente Lelystad blijft optreden tegen hennepkwekerijen samen met politie, Openbaar ministerie, woningcorporaties, Belastingdienst, uitkeringsinstanties en de beheerder van het elektriciteitsnet. Het [hennepconvenant](#) vormt de basis.
- ☑ **Bestuurlijke aanpak growshops:** Op grond van de Opiumwet is het verboden te faciliteren bij de hennepteelt. Samen met de Veiligheidscoalitie Midden-Nederland zijn wij een project gestart om op te treden tegen growshops. Het project is inmiddels beëindigd en heeft als resultaat gehad dat er één growshop effectief is aangepakt. Dit bedrijf verkocht op grote schaal vrijwel alle benodigdheden voor het opzetten en onderhouden van hennepkwekerijen.
- ☑ **Wie praat die gaat 3.0:** De regio Midden-Nederland zet al jaren een brede, integrale en programmatische aanpak in van de georganiseerde, ondermijnende criminaliteit. Regionaal ligt de focus op het thema drugs met drie prioriteiten, [zie ook dit plan](#): de verstoring van de criminele samenwerkingsverbanden, het inzichtelijk maken en verstoren van de drugsgelateerde financiële stromen en het verstevigen van de bestuurlijke weerbaarheid.

PRIORITEIT 4: ZORG EN VEILIGHEID

Lelystad kent al lang een aantal samenhangende sociale, economische en ruimtelijke opgaven. Er zijn hulpbehoevenden die te maken hebben met een opeenstapeling van persoonlijke problemen: psychische klachten, verstandelijk beperkt of verslaafd. Deze mensen zijn vaak het slachtoffer van misbruik en criminaliteit of veroorzaken zelf overlast en problemen. Daderschap en slachtofferschap lopen door elkaar. Door de complexiteit van de problematiek en de daaruit volgende veelheid van betrokken partijen ontvangt deze groep onvoldoende passende zorg en/of ondersteuning. Dit leidt soms tot moeilijk of gevaarlijk gedrag voor hunzelf en voor hun omgeving. Soms resulteert dit in misbruik en mishandeling of ander crimineel gedrag. Er kan bijvoorbeeld sprake zijn van huiselijk geweld, kindermishandeling, radicalisering en stalking of bedreiging van bestuurders en professionals.

Verder kwam uit de evaluatie van het vorige veiligheidsplan naar voren dat er meer aandacht moet komen voor de aanpak van **mensenhandel**: arbeidsuitbuiting, seksuele uitbuiting en criminele uitbuiting. Ook is er meer aandacht nodig voor de aanpak van **multi-problem gezinnen**.

Cijfers en doelstellingen

Uit de cijfers van Lelystad blijkt dat er een toename is van sociale overlast en meldingen van personen met verward gedrag. Het aantal meldingen over personen met verward gedrag schommelt jaarlijks rond de 580.

Maar liefst 26% van de Lelystedelingen ervaart overlast door buurtbewoners. Het percentage inwoners dat sociale overlast ervaart is in 2021 hoger dan in de jaren ervoor. In 2019 ervaarde 14% sociale overlast. In 2021 is dit 18%. Vrouwen (20%), Lelystedelingen in de leeftijdsgroep 18-29 jaar (37%) en laagopgeleiden (22%) ervaren het vaakst sociale overlast. In de Zuiderzeewijk is de sociale overlast het hoogst (39%).

Doel	<ul style="list-style-type: none"> - We willen kwetsbare inwoners en hun gezinnen integraal aanpakken om de juiste huisvesting, zorg en ondersteuning te bieden. - Versterken van veerkracht en vitaliteit van wijken en buurten. - Voorkomen en consequent aanpakken van ongewenst gedrag. - Goede samenwerking tussen zorgprofessionals en veiligheidspartners.
-------------	---

Wat gaan we extra doen?

- ❑ **Ambitieplan Mensenhandel:** In 2022 is het Ambitieplan Mensenhandel Flevoland opgesteld. In het plan spreken de zes Flevolandse gemeenten hun commitment uit om een zestal ambities uit te voeren en daarmee te voldoen aan het basisniveau bestuurlijke aanpak mensenhandel. Mensenhandel is het werven, vervoeren of opnemen en huisvesten van mensen met gebruik van dwang en het doel om uit te buiten. Slachtoffers zitten vaak in een kwetsbare positie: ze worden gechanteerd, bedreigd, mishandeld en/of misleid. Het gaat om een samenwerking tussen zes gemeenten, GGD Flevoland, CoMensha, Scharlaken Koord, Blijf Groep en Veilig Thuis, Zorggroep Oude en Nieuwe Land, Terwille, RIEC Midden-Nederland, Surant en Ambulante Hulpverlening Midden-Nederland.
- ❑ **Maatschappelijke agenda:** De gemeente en verschillende sociale partners in Lelystad werken gezamenlijk aan een Maatschappelijke agenda. Dit IVP wil daar de komende jaren in de uitvoering maximaal bij aansluiten. Het is een sociaal plan hoe we samen van Lelystad een stad maken waar iedereen mee kan doen en zich thuis voelt. Het welzijn van inwoners vraagt om een samenhangend beleid, een maatschappelijke agenda Lelystad, met bijzondere aandacht voor eenzaamheid, armoede, jeugd, ouderen en participatie. Dit past goed bij de prioriteit Zorg en veiligheid.
- ❑ **Privacy en informatiedeling:** De afgelopen jaren is er vooruitgang geboekt met de inrichting van de gegevensverwerking binnen de PGA in Lelystad en in het Zorg- en Veiligheidshuis. Er moet meer helderheid komen rond de gegevensverwerking bij andere tafels, op andere thema's en rond de op- of afschaling. Dat biedt professionals de ruimte die ze nodig hebben. Lelystad sluit aan bij de aanbevelingen van de landelijke stuurgroep Zorg en Veiligheid.
- ❑ **Meer aandacht voor LVB-problematiek:** Nederland telt ongeveer 1 miljoen mensen met een (licht) verstandelijke beperking (LVB). Meer dan anderen ervaren zij problemen zoals een groter risico op dakloosheid. Jeugdigen met LVB-problematiek kunnen vaak slechter meekomen op school, lopen meer risico op seksueel misbruik en komen meer met justitie in aanraking. Ook in Lelystad raken kinderen en jongeren hierdoor ernstig in de problemen.

Wat blijven we doen?

- ☑ **Samen Lelystad Oost:** Het is een programma dat zich richt op het versterken van de Zuiderzeewijk, Atolwijk, Boswijk en Waterwijk. Binnen [Samen Lelystad Oost](#) werken organisaties en inwoners samen in en áán een kansrijk en aantrekkelijk Lelystad Oost. Dit zijn de thema's: gezond opgroeien, het ontwikkelen van talent, werk en samenleven in prettige en veilige buurten.
- ☑ **Wet aanpak Woonoverlast:** Er wordt in Lelystad veel woonoverlast ervaren. Vaak helpt Buurtbemiddeling, maar als het niet anders kan zetten we handhavende instrumenten in vanuit het Bestuursrecht (Gemeentewet, Woningwet), privaatrecht (huurrecht, Burenrecht) en strafrecht. Als niets meer lijkt te werken, wordt de Wet Aanpak Woonoverlast in stelling gebracht. Die is bekrachtigd in de APV en de burgemeester heeft beleidsregels vastgesteld.
- ☑ **Uitvoering Wvggz:** Deze nieuwe Wet verplichte gezondheidszorg is op 1 januari 2020 ingegaan. Door een psychische stoornis kan iemand zichzelf of anderen ernstig nadeel toebrengen. De Wvggz maakt het mogelijk om verplichte zorg ambulant uit te voeren. Gedwongen opname blijft bijvoorbeeld mogelijk als het in de eigen omgeving niet lukt.
- ☑ **Bestuurlijke Informatievoorziening Justitiabelen:** Via dit systeem (BIJ) krijgt de burgemeester informatie over de aanstaande terugkeer van bepaalde categorieën gedetineerden, zoals zedendelinquenten of plegers van ernstige geweldsmisdrijven. Er wordt dan beoordeeld of de terugkeer kan leiden tot onrust in de buurt of tot verstoringen van de openbare orde. In Lelystad gaat het om zo'n acht gevallen per jaar.

- ☑ **Zorg- en Veiligheidshuis:** Het Zorg- en veiligheidshuis (ZVH) is een samenwerkingsverband tussen justitiële ketens (politie, OM, reclassering), zorgpartners (Veilig thuis, GGD, Tactus, GGZ, Kinderbescherming) en gemeenten in Flevoland. Doel van de samenwerking is om een bijdrage te leveren aan het terugdringen van ernstige overlast en criminaliteit. In de Flevolandse caseload van het ZVH gaat het in zo'n 20% van alle gevallen om Lelystedelingen. De criteria voor het inselecteren van casuïstiek wordt herijkt in 2023.
- ☑ **Inzet PGA:** De lokale PGA (persoonsgerichte aanpak) is een integrale, op de persoon én het (gezins)systeem toegesneden mix van bestuurlijke, straf-, zorg- en overige interventies, die beoogt afglijden naar de criminaliteit te voorkomen alsmede hardnekkige patronen van criminaliteit en overlast te doorbreken, en/ of om herhaling te voorkomen. We willen dat de PGA jaarlijks een caseload heeft van tenminste 25 personen per jaar. Met inzet van het informatiesysteem KeDo en de PGA-monitor.
- ☑ **Stedelijk Integraal Team:** Eind 2019 is het Stedelijk Integraal Team van start gegaan, vanuit GGZ in de wijk, waarin diverse partijen samenwerken voor de hulp en aanpak inwoners met complexe psychosociale problematiek.
- ☑ **Nazorg ex-gedetineerden:** Jaarlijks komen zo'n 200 Lelystedelingen uit detentie. Doel is om samen met allerlei partijen te werken aan een succesvolle re-integratie van mensen die uit detentie komen. Belangrijke criteria voor succesvolle re-integratie in de samenleving zijn: werk en inkomen, woonruimte, ID-bewijs, schulden, zorg, sociaal netwerk.
- ☑ **Aanpak huiselijk geweld:** we zorgen ervoor dat huiselijk geweld eerder en beter in beeld is door alle partners te trainen in het gebruik van de Meldcode. We versterken de lokale teams door ze te scholen in de methode van Voigtlander en Van Arum (eerst stoppen van geweld, dan richten op duurzaam herstel). We intensiveren de samenwerking tussen Veilig thuis en de lokale teams, we zetten eerder hulp in door bijvoorbeeld een gezinscoach om escalatie te voorkomen. MDA++ is gericht op de meest complexe casuïstiek inzake huiselijk Geweld, kindermishandeling en seksueel geweld, belegd bij het Zorg- en Veiligheidshuis.
- ☑ **Aanpak personen met verward gedrag:** In 2019 is er onderzoek verricht naar verwarde personen in Flevoland. Dat onderzoek van de GGD bevat diverse aanbevelingen. Doelen zijn: het normaliseren van (afwijkend) gedrag, sneller toeleiden naar hulpverlening en het creëren van meer verbinding in de wijk.
- ☑ **Anti-discriminatie:** We willen alle vormen van discriminatie aanpakken: zowel naar ras/etnische afkomst, sekse, religieuze overtuiging, als naar seksuele geaardheid. We zetten de komende periode extra in op tolerantie, acceptatie en het voorkomen van polarisatie. Op individueel niveau zorgt de wet WGA ervoor dat inwoners in Lelystad toegang hebben tot een onafhankelijke anti-discriminatievoorziening, waar zij terecht kunnen voor advies en bijstand. In Lelystad gaat het om zo'n 88 geregistreerde klachten per jaar.
- ☑ **BOZV:** We gaan door in regionaal verband met de bestuurlijke regie en afstemming tussen het Openbaar ministerie, de gemeenten, de politie, de justitiële inrichtingen en de zorgaanbieders waaronder GGZ, VG-instellingen en Veilig Thuis. Doel is ontmoeting tussen zorg, veiligheid, sociaal domein en strafrecht. En waar niet-vrijblijvende afspraken worden gemaakt over thema's zoals door- en nazorg van gedetineerden, sluitende aanpak van personen met verward gedrag en huiselijk geweld en kindermishandeling.

5 ALLE ANDERE VEILIGHEIDSTHEMA'S

Naast de prioriteiten zijn er diverse andere samenwerkingsverbanden, projecten en bestaande activiteiten. Op die thema's wordt het bestaande niveau gehandhaafd. Ze zijn belangrijk en noemenswaardig en vormen de basis van het veiligheidsbeleid, maar hebben geen prioritaire aandacht. Alle andere projecten staan in veiligheidsvelden en thema's in Bijlage 2 (blz. 24).

6 ORGANISATIE EN BEGROTING

Dit laatste hoofdstuk gaat over de borging van de coördinatiefunctie in de organisatie, over de bestuurlijke taakverdeling, over planning en control en over de begroting en kosten van uitvoering.

Bestuurlijke en ambtelijke coördinatie

Zoals op blz. 5 al toegelicht stelt de gemeenteraad de kaders voor het veiligheidsbeleid. De centrale coördinatie van het veiligheidsbeleid is belegd bij de burgemeester. In de driehoek wordt afgestemd waar de capaciteit van de politie kan worden ingezet, rekening houdend met alle verplichte doelstellingen. De gemeentesecretaris, directeuren en teamleiders hebben belangrijke taken op het terrein van integrale veiligheid. De adviseurs, specialisten en beleidsmedewerkers Openbare orde en veiligheid zijn het aanspreekpunt voor de portefeuillehouder en voor andere betrokkenen waar het gaat om de gezamenlijke uitvoering.

Knelpunten

Op blz. 6 werden al diverse knelpunten genoemd. Voor de uitvoering van het IVP is de politie erg belangrijk. De politie is de motor van het veiligheidsbeleid, maar kampt met personeelstekorten, vergrijzing (landelijk) en onderbezetting. Het systeem van wijkagenten staat onder druk: de politiecapaciteit groeit ook niet mee met de bevolkingsgroei in Lelystad en Flevoland. De onderbezetting heeft in de afgelopen jaren gezorgd voor een lastige puzzel om alle taken in de lucht te houden. Tegelijkertijd moest de politie ook mensen leveren aan boerenprotesten, ordeverstoringen in andere gemeenten, coronaprotesten en andere onvoorziene omstandigheden. Verder moet in de praktijk van OOV snel kunnen worden ingespeeld op nieuwe ontwikkelingen. Dit kan ten koste gaan van geplande activiteiten.

Begroting

Een totaal financieel plaatje maken op basis van alle veiligheidsthema's is geen sinecure. Vanuit de Programmabegroting is er jaarlijks zo'n 8,7 miljoen euro begroot voor de veiligheid in Lelystad. Ook is er al besloten om € 400.000 beschikbaar te stellen voor Preventie met gezag, naast de jaarlijkse 1 miljoen vanuit de Rijksoverheid voor de komende vier jaar. De bestaande activiteiten hebben een financiële dekking. Bij het vaststellen van dit IVP worden geen extra middelen gevraagd. Mocht er aanvullende budgetten nodig zijn, dan worden die aangevraagd via de Kadernota en de komende Programmabegrotingen.

Planning en control

Dit plan schept de voorwaarden voor de komende periode en bevat de hoofdlijnen van het beleid. Het IVP valt nagenoeg samen met de zittingsduur van het college en de raad. Nadere uitwerking over de uitvoering wordt opgenomen in de Programmabegroting. Jaarlijkse verantwoording vindt plaats in de Jaarrekening. De raad wordt verder actief in kennis gesteld van projecten zoals het ook de afgelopen jaren gedaan is met Ondernijning, jaarwisseling, cameratoezicht et cetera.

Cyclus

Goed veiligheidsbeleid wordt gekenmerkt door systematiek, samenhang en samenwerking. Dit houdt in: het doorlopen van een zekere beleidscyclus, het onderling afstemmen van maatregelen en het samen met gemeentelijke diensten, brandweer, politie, maatschappelijke organisaties en individuele burgers uitvoeren van het veiligheidsbeleid. Anders gezegd is veiligheidsbeleid niets meer dan het regelmatig bekijken welke veiligheidsproblemen zich voordoen of zouden kunnen gaan voordoen, om deze vervolgens op een doeltreffende en doelmatige manier aan te pakken. Dit nieuwe plan is de start van een nieuwe cyclus, waarbij de aandachtspunten uit het vorige plan zijn meegenomen als input. Verder moet er de komende jaren ook ruimte blijven voor de aanpak van onvoorziene situaties.

Hoe verder?

Na vaststelling van dit plan gaan we verder met de uitvoering met een looptijd voor vier jaren (2023, 2024, 2025 en 2026). In 2026 wordt de eindevaluatie behandeld in de raad.

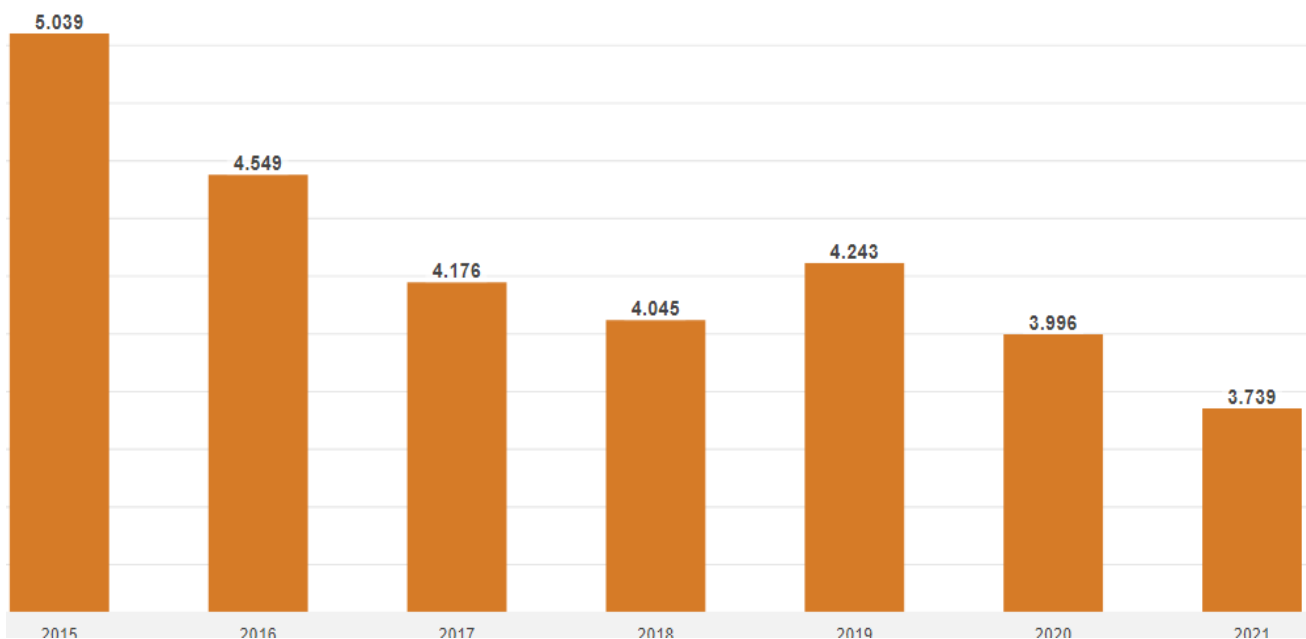
BIJLAGE 1: VEILIGHEIDSANALYSE

In deze bijlage staan de gegevens over de aard en omvang van feitelijke inbreuken op de openbare orde en veiligheid, gevoelens van onveiligheid en veiligheidsrisico's in Lelystad. Doel is inzicht te krijgen in de veiligheidssituatie in Lelystad.

Geregistreerde onveiligheid

Met behulp van geregistreerde onveiligheidscijfers van de politie kan worden bepaald wat de aard, omvang, spreiding en trendmatige ontwikkeling van criminaliteit is in Lelystad. In onderstaande grafiek is te zien dat de criminaliteit in Lelystad al jaren daalt. Het betreft het aantal misdrijven op gebied van onder meer fietsdiefstal, vernielingen, woninginbraken, geweld, bedreigingen, mishandelingen, straatroof, overval, huiselijk geweld, winkeldiefstal en bedrijfsinbraken.

Grafiek: Aantal misdrijven per jaar in Lelystad, periode 2015-2021

De politiecijfers over 2021 laten zien dat de totale criminaliteit in Lelystad met 6% is gedaald ten opzichte van het jaar daarvoor. In 2020 registreerde de politie nog zo'n 3.996 misdrijven. Inmiddels is dat aantal gedaald tot 3.739 in 2021. Ter vergelijking: in 2015 waren er 5.039 misdrijven.

Meldingen bij politie

Naast aangiften worden ook **meldingen** door de politie geregistreerd. Het aantal meldingen jongerenoverlast is in de afgelopen jaren flink gestegen. Ook is er sprake van flinke schommelingen rond de meldingen overlast van verwarde personen.

	Jongeren-overlast	Overlast drugs, drank	Verwarde personen	Overlast overig	Vuurwerk afsteken	Overlast totaal
2017	488	221	647	61	58	1.283
2018	430	243	523	79	60	1.153
2019	342	231	487	49	94	1.033
2020	605	238	668	34	165	1.551
2021	678	249	573	48	89	1.464

Verder zijn er diverse bronnen die een ieder elk gewenst kan raadplegen met diverse veiligheidscijfers over Lelystad, zoals <https://data.politie.nl/#/Politie/nl/navigatieScherm/thema> en www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/openbare-orde-en-veiligheid

Politiecijfers uitgesplitst

De onderstaande tabel geeft aan wat de ontwikkeling zijn in de afgelopen jaren.

	januari tm december				ontwikkeling 2021 t.o.v. 2020	
	2018	2019	2020	2021	gemeente	Midden Nederland
criminaliteit totaal	4045	4243	3996	3739	- 6%	- 10%
Misdrijven met grote impact						
woninginbraken totaal	247	206	179	113	- 37%	- 20%
...waarvan geslaagd	147	125	117	76	- 35%	- 17%
...waarvan pogingen	100	81	62	37	- 40%	- 25%
geweld: totaal	554	537	534	452	- 15%	- 12%
...waarvan zeden	36	32	28	34	+ 21%	- 3%
...waarvan straatroof	13	28	22	12	- 45%	- 42%
...waarvan overval	9	10	8	5	- 38%	- 55%
...waarvan openlijk geweld	33	25	19	12	- 37%	+ 11%
...waarvan bedreiging	164	165	170	146	- 14%	- 14%
...waarvan mishandeling	289	261	270	232	- 14%	- 11%
...waarvan overig	10	16	17	11	- 35%	- 12%
huiselijk geweld	114	91	93	90	- 3%	- 16%
Veel voorkomende criminaliteit						
autokraken	228	330	152	188	+ 24%	- 16%
brom-,snor-,fietsdiefstal	308	318	282	276	- 2%	- 9%
vernielingen	469	466	414	358	- 14%	- 9%
zakkenrollen	23	23	30	19	- 37%	- 10%
inbraak/diefstal bedrijf en instelling	116	131	128	77	- 40%	- 35%
winkeldiefstal	354	339	320	320	0%	- 18%
Overig						
fraude totaal	364	416	639	569	- 11%	- 11%
...waarvan: online handel	201	263	308	291	- 6%	- 17%
wapenhandel en/of bezit	29	40	54	37	- 31%	- 14%
drugshandel,-vervaardiging,-bezit	134	144	88	100	+ 14%	- 3%
meldingen jongerenoverlast	430	342	605	679	+ 12%	- 15%
overlast pers. met verward gedrag	523	487	668	573	- 14%	+ 10%
ongevallen op de weg	682	696	609	634	+ 4%	+ 6%

Opvallende stijgers van 2021 ten opzichte van 2020 zijn autokraken (+24%) en het aantal meldingen jongerenoverlast (+12%). De grootste dalers zijn de registraties van inbraak/diefstal bedrijf en instelling (-40%) en het aantal woninginbraken (-37%). Het aantal geweldsdelicten is verder gedaald met -15%. Ook het aantal vernielingen is gedaald met -14%. Tenslotte zijn bij de overlastmeldingen het aantal meldingen met verwarde personen gedaald met -14%.

Brandweerstatistiek

Ook incidenten uit de categorie 'fysieke veiligheid' kunnen een grote impact hebben. Daarom is gekeken naar het aantal branden en uitrukken van de brandweer in de afgelopen jaren. Het aantal incidenten in Lelystad schommelt de afgelopen acht jaren tussen de jaarlijks tussen de 690 en de 850. Het jaar 2021 was gunstig met 672 incidenten. De meeste incidenten zijn branden en automatische brandmeldingen, gemiddeld rond de 450 incidenten. Het aantal gebouwbranden ligt in Lelystad gemiddeld op 60 per jaar.

Gerapporteerde onveiligheid

Officiële politiestatistiek wordt beïnvloed door aangiftebereidheid, politiesterkte, beleidsvrijheid onder politieambtenaren, beleidsbeslissingen ten aanzien van prioriteiten in opsporing van delicten, door verwerking van gegevens (automatisering) en registratiebereidheid onder de politie. Verder is het bekend dat particuliere huishoudens, bedrijven en instellingen maar een beperkt deel van de delicten melden bij de politie. Er zijn nogal wat verstoringen waardoor het aantal aangiften niet de werkelijke omvang van de onveiligheid weergeeft. Om de verborgen criminaliteit zichtbaar te krijgen, worden er slachtofferenquêtes uitgevoerd zoals de Veiligheidsmonitor.

Onderzoek WLW Lelystad

Eind 2021 is het onderzoek 'Wonen, Leefbaarheid en Veiligheid' uitgevoerd. In totaal hebben 1.767 inwoners de vragenlijst ingevuld. Het [onderzoek](#) wordt in Lelystad om het jaar gedaan. Hiermee kan de ontwikkeling door de tijd heen inzichtelijk worden gemaakt. Opvallende punten:

- 23% van de Lelystedelingen voelt zich in 2021 wel eens onveilig in de eigen buurt.
- Men voelt zich het meest onveilig op plekken waar groepen jongeren rondhangen.
- Meer vrouwen (26%) dan mannen (20%) voelen zich wel eens onveilig in de eigen buurt. Dat geldt ook voor de jongere leeftijdsgroepen ten opzichte van de oudere leeftijdsgroepen (18-29 jaar: 36%; 30-44 jaar: 30%; 45-64 jaar: 19%; 65+: 17%) en voor laagopgeleiden (30%) ten opzichte van hoogopgeleiden (18%).
- Het rapportcijfer voor de buurtveiligheid is in 2021 iets lager dan in 2019.
- Het percentage Lelystedelingen dat denkt dat de criminaliteit in de buurt is toegenomen is hoger in 2021 dan in 2019.
- Het percentage dat slachtoffer is geworden van cybercrime is in 2021 gestegen ten opzichte van 2019, van 15% naar 18%. Voor de overige delicten is er geen stijging.
- In 2021 heeft het percentage dat in de afgelopen 12 maanden slachtoffer is geworden van één of meer misdrijven zich gestabiliseerd naar 29%.
- De aangiftebereidheid van slachtoffers neemt in 2021 verder af.

Prioriteitswijken

Veiligheid is in Lelystad ongelijk verdeeld. Als we de bewoners vragen naar hun ervaringen dan springen deze wijken eruit: **Zuiderzeewijk**, **Boswijk** en **Waterwijk**. Op verzoek van de raadscommissie is de **Atolwijk** daaraan toegevoegd.

Onderbouwing: In 2021 voelen bewoners van de Zuiderzeewijk (34%) en de Boswijk (30%) zich het meest onveilig. In de wijken Warande en Zuiderzeewijk wordt de meeste overlast ervaren. In 2021 geven meer inwoners aan dat er veel criminaliteit in de buurt is. Deze score is voor de bewoners van de Zuiderzeewijk en de Waterwijk/Landerijen het hoogst. Rapportcijfer buurtveiligheid: Zuiderzeewijk scoort het laagst. Criminaliteit in de buurt: Zuiderzeewijk scoort het hoogst, daarna Waterwijk. Criminaliteit toegenomen: Zuiderzeewijk nr. 1.

Onveiligheidsgevoelens algemeen: Waterwijk.

Sociale overlast: Zuiderzeewijk. Totale overlast: Waterwijk. Fysieke verloedering: Zuiderzeewijk nummer 1.

Prioriteiten bewoners

In de monitor WLW is ook gevraagd aan bewoners welk probleem met voorrang moet worden aangepakt. Top drie aan ervaren veiligheidsthema's: woonoverlast (26% ervaart overlast), jeugdoverlast (25%), drugsoverlast (16%)

Top drie prioriteit sociale veiligheidsthema's in de buurt: woonoverlast (7%), jeugdoverlast (6%), drugsoverlast (4%). Nummer 1 is te hard rijden (25%).

Veiligheidsmonitor

De Veiligheidsmonitor is een bevolkingsonderzoek naar criminaliteit, onveiligheid, buurtproblemen en het optreden van gemeente en politie (zie www.veiligheidsmonitor.nl). Dit onderzoek wordt op gemeentelijk en op landelijk niveau uitgevoerd. Het rapport is maart 2021 verschenen.

Dit zijn de opvallende uitkomsten voor Lelystad.⁴

- Functioneren politie in buurt 👉 Matige score voor Lelystad.
- Slachtofferschap van geweld 👉 Matige score voor Lelystad.
- Functioneren gemeente leefbaarheid en veiligheid: 👎 Ongunstige score.⁵
- Tevredenheid functioneren gemeentelijke handhavers 👎 Ongunstige score voor Lelystad.⁶
- Tevredenheid zichtbaarheid politie in de buurt 👎 Ongunstige score voor Lelystad.⁷

BIJLAGE 2: ALLE ANDERE VEILIGHEIDSTHEMA'S

Naast de prioriteiten zijn er diverse andere samenwerkingsverbanden, projecten en bestaande activiteiten. Op die thema's wordt het bestaande niveau gehandhaafd. Ze zijn belangrijk en noemenswaardig en vormen de basis van het veiligheidsbeleid, maar hebben geen prioritaire aandacht. De indeling Kernbeleid Veiligheid wordt gevolgd. De vijf veiligheidsvelden hebben de nodige raakvlakken met elkaar.

1 VEILIGE WOON- EN LEEFOMGEVING

Bij dit veiligheidsveld gaat het om veiligheid en leefbaarheid in de alledaagse woon- en leefomgeving, in de wijk, de buurt en de straat. Hoofdthema's zijn sociale kwaliteit, fysieke kwaliteit, objectieve veiligheid en subjectieve veiligheid (veiligheidsgevoel).

- Bij sociale kwaliteit gaat het vooral om de thema's woonoverlast, alcohol- en drugsoverlast, overlast verwarde personen (al uitgewerkt bij **prioriteit Zorg en veiligheid**, blz. 17).
- Bij fysieke kwaliteit om vernielingen en verloedering/zwerfvuil.
- Bij objectieve veiligheid om verschillende vormen van vermogens- en geweldscriminaliteit zoals woninginbraak, auto-inbraak, fietsendiefstal, diefstal van motorvoertuigen, straatroof, bedreiging en mishandeling.

Wat blijven we doen?

- ☑ **WhatsApp-buurtpreventie:** Een belangrijke manier voor bewoners om samen alertheid te organiseren is via een Whatsapp-buurtgroep. Men kan elkaar waarschuwen voor verdachte personen en situaties. Er zijn inmiddels 145 WhatsApp buurtpreventiegroepen in Lelystad. Zie www.wabp.nl voor een goed overzicht. De politie en gemeente ondersteunen deze groepen. Hetzelfde geldt voor de diverse **Wijkpreventieteams**, die wekelijks door de buurt lopen. Zij letten op situaties die van invloed zijn op de veiligheid en leefbaarheid in de buurt, zie ook www.wijkradenlelystad.nl
- ☑ **Buurtbemiddeling:** Een project waarin de gemeente samenwerkt met Welzijn Lelystad, Centrada, de politie en getrainde buurtbemiddelaars. Als het niet lukt problemen met de burensamen te praten, komt buurtbemiddeling in beeld. Ze kiezen geen partij, maar helpen buurtbewoners om zelf samen een goede oplossing te vinden voor de problemen.

⁴ Gunstige score voor Lelystad ten opzichte van andere grote steden voor de volgende onderdelen: Ervaren fysieke verloedering, sociale overlast, verkeeroverlast, milieuoverlast, Onveiligheidsgevoelens in buurt, Slachtofferschap van vermogensdelicten, Slachtofferschap van vernieling en van traditionele criminaliteit. Gemiddelde score voor Onveiligheidsgevoelens in algemeen en Slachtofferschap van cybercrime.

⁵ 39% van de Lelystedelingen is tevreden over de inzet van de gemeente op gebied van leefbaarheid en veiligheid, het gemiddelde voor alle grote steden is 43%.

⁶ 22% van de Lelystedelingen is tevreden over het functioneren van gemeentelijke handhavers, het gemiddelde voor alle grote steden is 27%.

⁷ Ongunstige score voor Lelystad. 32% van de Lelystedelingen is tevreden over het functioneren van politie in de eigen buurt, het gemiddelde voor alle grote steden is 35%.

- Buurtschouwen:** De inzet van een buurtschouw is een bruikbaar middel om samen met betrokken partijen allerlei knelpunten in de buurt op te lossen. In 2021 is ervaring opgedaan met een buurtschouw in de Waterwijk. De organisatie van een buurtschouw is over het algemeen snel uit te voeren. De uitdaging zit er vooral in om alle geconstateerde knelpunten op te pakken. Acties na een buurtschouw zitten op vele vakgebieden, zoals verlichting, openbaar groen, parkeeroverlast, sociale problematiek, straatmeubilair. In de Programmabegroting 2023 is 50.000 euro meerjarig toegekend voor de buurtschouwen.
- Inzet boa's:** In het jaarlijkse uitvoeringsplan Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTHUP) staat beschreven hoe we de handhavers van de afdeling Stadtoezicht inzetten in onze wijken en buurten. De boa's hebben in 2020 uitbreiding gekregen van hun bevoegdheden en middelen en mogen handboeien dragen. Tijdens de coronacrisis hebben de boa's goed en constructief samengewerkt met de politie voor de gezamenlijke handhaving van de noodverordening. Die samenwerking willen wij uitbouwen.
- Aanpak heling:** We willen de komende twee jaar extra aandacht besteden aan het Digitaal Opkopers Register (DOR) en het Digitaal Opkopers Loket (DOL). Via het DOR/DOL moeten winkeliers en handelaren in tweedehandsgoederen deze goederen registreren om heling tegen te gaan. Dit verstoort de afzetmarkt, vergroot de kans op terugbezorgen van gestolen goederen en draagt bij aan het verminderen van het aantal woninginbraken. Door middel van extra controles door boa's en waar mogelijk politie gaan we zorgen dat de registratie van tweedehands goederen correct plaatsvindt.
- Doelgroepgerichte voorlichting:** We gaan slim investeren in betere bewustwording en voorlichting met meer doelgerichte acties op specifieke doelgroepen. De ervaring leert dat de opkomst bij bewonersavonden behoorlijk kan wisselen. Beter is het om leefstijlgericht, doelgroepgericht en wijkgericht te communiceren. We gaan verder door met het Donkere Dagen-offensief, de Week van de Veiligheid, inzet matrixborden tegen autokraak, Veiligheidskrant, inzet Buurtvoorlichting, Buurtonderzoeken door de politie, besmettingsbrieven, preventieavonden en promotie van het Politiekeurmerk Veilig Wonen.
- Veiligheid in Beeld (VIB):** De gemeente heeft toegang tot het VIB waarin dagelijks politie-informatie wordt gebruikt voor informatiegestuurd werken. Woninginbraken, jeugdoverlast, auto-inbraken, vernielingen; met het VIB kunnen analyse worden gemaakt van kwetsbare plekken en trends in criminaliteit.
- Voorlichting en publiekscampagnes:** We blijven doorgaan met initiatieven zoals de veiligheidskrant, de jaarlijkse week van de veiligheid, de Veiligheidsdag en veiligheidsmarkt, voorlichtingscampagnes op social media en huis-aan-huis. Doel is bewustwording creëren en voorlichting geven over de veiligheid in Lelystad.
- Jaarwisseling:** De jaarwisseling geldt in Nederland als het gevaarlijkste moment van het jaar: honderden mensen moeten met verwondingen naar de spoedeisende hulp, onder meer met beschadigde ogen. Overlast, letsel en geweld tijdens de jaarwisseling wordt veroorzaakt door vuurwerk, maar ook door alcohol en groepsgedrag. In Lelystad willen we de jaarwisseling feestelijk en veilig houden en zetten daarvoor tien bewezen effectieve acties in (handhaving, voorlichting, preventie, samenwerking, geen geweld tegen hulpverleners).
- Mobeye's:** De gemeente heeft diverse slimme camera's aangeschaft die via de politie worden ingezet. In de Mobeye zit een ingebouwde bewegingsmelder, zodra deze beweging detecteert stuurt deze een melding naar de politie die direct in actie kan komen. De politie maakt op basis van informatie, ervaring en het criminaliteitsanticipatiesysteem (CAS) een inschatting waar de inbraken het meest plaats vinden of waar de kans op inbraken aannemelijk is. Op basis daarvan worden de Mobeye's geplaatst.
- Inzet lokmiddelen:** Waar mogelijk en nodig zetten we lokmiddelen in. Dat gaat via de lokale driehoek en wordt uitgevoerd door de politie. In de afgelopen periode zijn bijvoorbeeld al lokauto's ingezet om autokrakers aan te kunnen houden.
- Straf en dwangsommen:** We leggen vanuit de gemeente betrapte inbrekers een last onder dwangsom op voor het vervoer van inbrekerswerktuigen (artikel 2:44 APV). Het doel van de bestuurlijke handhaving is herstel van de openbare orde en voorkomen van herhaling. Wanneer er wordt geconstateerd dat de betrokkene opnieuw inbrekerswerktuigen vervoerd wordt er een dwangsom ingevorderd. Hiervan gaat een preventieve werking uit.

2 BEDRIJVIGHEID EN VEILIGHEID

Bij dit veiligheidsveld gaat het om sociale veiligheid (overlast, geweld, vermogenscriminaliteit, ondermijning) rond verschillende vormen/locaties van bedrijvigheid: winkelgebied, bedrijventerreinen, uitgaansgebied, evenementen en toerismevoorzieningen/-locaties.

Wat blijven we doen?

- ☑ **KVO winkelgebied:** Ondernemers kunnen overlast, criminaliteit en onveiligheid niet alleen aanpakken. Gemeente, politie en brandweer ook niet. Samenwerking tussen publieke en private partijen biedt dan de oplossing. Daarom is een speciale aanpak ontwikkeld: de aanpak Veilig Winkelgebied. We hebben in Lelystad al een KVO samenwerking voor de volgende gebieden: Winkelgebied Lelycentre. Winkelgebied Stadshart.
- ☑ **KVO bedrijventerrein:** Het Keurmerk Veilig Ondernemen helpt de overheid om met ondernemers gezamenlijk afspraken te maken om overlast, criminaliteit en onderhoud aan te pakken. Dat gebeurt volgens een gestructureerd proces. Stap voor stap wordt de samenwerking ontwikkeld, veiligheidsproblemen in kaart gebracht, oplossingen gezocht en maatregelen genomen. We zetten maatregelen zoals (overval)preventietrainingen, betere openbare verlichting, georganiseerd toezicht en brandpreventie. We hebben al KVO certificaten voor deze terreinen: Bedrijventerreinen Larserpoort, Noordersluis, Flevokust. We zijn bezig met een KVO voor Lelystad Airport Businesspark en voor Oostervaart.
- ☑ **Speciale wijkagent:** De politie heeft sinds oktober 2020 een gelabelde wijkagent speciaal voor de industrieterreinen in Lelystad. Deze wijkagent kijkt breed naar criminaliteit, overlast, milieudelicten en zal actief aanwezig zijn en relevante informatie delen met partners.
- ☑ **Platform Veilig Ondernemen:** Het PVO Midden-Nederland is actief in de provincies Utrecht en Flevoland. Het PVO faciliteert 39 gemeenten en hun (veiligheids)partners. Deelnemers in dit platform zijn: Transport Logistiek Nederland, MKB-VNO/NCW, winkeliersverenigingen, gemeenten, politie en Openbaar Ministerie (OM). De aanpak van winkeldiefstal, aanpak van overvallen en cybercrime zijn de belangrijkste speerpunten van PVO Midden-Nederland. Inhoudelijk blijft het PVO zich concentreren op activiteiten gericht op cyberweerbaarheid, ondermijning en high-impact-crimes. Dit gebeurt onder andere via voorlichting en training, advies en begeleiding bij keurmerken veilig ondernemen en veilig buitengebied.
- ☑ **Week van de veiligheid:** Elk najaar is er [de Week van de Veiligheid](#); dé week om het thema veiligheid extra onder de aandacht te brengen. Het is een samenwerking van Transport en Logistiek Nederland, Detailhandel Nederland, VNO-NCW, MKB-Nederland, Koninklijke Horeca Nederland, politie, de RPC's, het ministerie van Justitie en Veiligheid, het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid en meer dan 180 gemeenten. Doel is om ondernemers en burgers weerbaarder te maken tegen criminaliteit. Elk jaar worden er in Lelystad activiteiten in die week georganiseerd.
- ☑ **Convenant Veilig Uitgaan:** Samen maken we ons sterk voor een veilig uitgaansklimaat in Lelystad. Horeca-ondernemers, onder aanvoering van Koninklijke Horeca Nederland, gemeente en politie hebben afspraken gemaakt over de gezamenlijke uitgangspunten. Maar ook over praktische samenwerking en heldere taakverdeling op het gebied van veilig uitgaan in Lelystad. Deze afspraken staan in het [Convenant Veilig Uitgaan](#).
- ☑ **Toezicht op horeca:** We hebben een toezichtplan Drank- en Horeca-wetgeving en het VTHUP. Een groot deel van de werkzaamheden bestaat uit het houden van (weekend)controles. Hierbij werken we samen met de politie.
- ☑ **Evenementenoverleg:** Om de veiligheid van bezoekers, de belangen van omwonenden, de verkeersafwikkeling en de parkeermogelijkheden te garanderen moeten veel partijen op de aanvragen adviseren. Zoals politie, Veiligheidsregio, Brandweer, GHOR, OFGV. We hebben een maandelijks evenementenoverleg. Alle partijen, inclusief de aanvrager, zitten aan één tafel om het evenement door te spreken.
- ☑ **Toezicht evenementen:** Dit wordt uitgevoerd door verschillende handhavingsdisciplines (brandveiligheid, APV, bouwen, milieu). De meest risicovolle evenementen worden gecontroleerd op naleving van de vergunningvoorschriften, zowel vooraf als tijdens het evenement. Altijd is brandveiligheid (opslag gevaarlijke stoffen, materiaalgebruik, nooduitgangen, zelfredzaamheid) een aandachtspunt.

3 JEUGD EN VEILIGHEID

Bij dit veiligheidsveld gaat het om jeugdoverlast en -criminaliteit, problematische individuele jongeren, veilig in en om de school, alcohol en drugsgebruik door jongeren. Alle activiteiten vallen al onder de **prioriteit Jeugd en veiligheid**, zie blz. 11 en verder.

Wat blijven we doen?

- ☑ **Project Alcoholverstrekking 18-:** Het is verboden om alcohol te verstrekken aan minderjarigen in de horeca, (sport)verenigingen en supermarkten. Uit diverse onderzoeken is gebleken dat jongeren nog altijd makkelijk alcohol kunnen verkrijgen. We gaan extra aandacht besteden aan toezicht en handhaving van het verbod op alcohol voor jongeren.
- ☑ **Preventie- en handhavingplan alcoholgebruik:** Voor een effectieve alcoholpreventie hebben we integraal beleid dat inspeelt op verschillende factoren die het alcoholgebruik beïnvloeden. Centraal staat de omgeving van de jonge drinker. Het meest succesvol zijn strategieën die vooral deze omgeving beïnvloeden. Alcoholverstrekkers, scholen en ouders spelen een belangrijke rol. Verder is ons verslavingsbeleid onderdeel van het lokale gezondheidsbeleid. Handhaving, veiligheid en gezondheidszorg trekken samen op.

4 FYSIEKE VEILIGHEID

Bij dit veiligheidsveld gaat het om crisisbeheersing, brandveiligheid, externe veiligheid en verkeersveiligheid. De afgelopen jaren hebben we ook gezien dat via de Veiligheidsregio de coördinatie plaatsvindt op crises zoals de Coronacrisis, de opvang van vluchtelingen, de crisis rond asielzoekers (crisisnoodopvang).

Wat blijven we doen?

- ☑ **Veiligheidsregio Flevoland:** Dit is een samenwerkingsverband tussen de zes Flevolandse gemeenten (waaronder Lelystad), brandweer, GHOR (de afkorting staat voor Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de regio) en de politie. Kerntaak van Veiligheidsregio Flevoland is om iedereen die in Flevoland woont, werkt of verblijft tegen risico's en rampen te beschermen.
- ☑ **Lokale Bevolkingszorg:** Inrichten en op peil houden van de gemeentelijke kolom binnen de gemeentelijke organisatie en in samenwerking met de Veiligheidsregio, met als zwaartepunten crisiscommunicatie, acute bevolkingszorg en herstellzorg. Piketregeling voor de Officieren Bevolkingszorg voor Lelystad en bemensing sleutelfuncties. Opleiding, training en oefenen voor diverse teamleiders. Voorzieningen/faciliteiten op orde houden, waaronder het gemeentelijk coördinatiecentrum en de GBT / RBT ruimte in het Stadhuis.
- ☑ **Opening Lelystad Airport:** We willen een optimale veiligheid op Lelystad Airport. We zijn al bezig met een stuurgroep, een projectgroep voor de Safety en een projectgroep rond de Security. Daarnaast zijn we bezig met een Keurmerk Veilig Ondernemen voor Lelystad Airport en een Plan van aanpak voor de Ondernijning. Ook op gebied van planvorming bij de Veiligheidsregio is er al veel voorbereid, waaronder een speciaal rampbestrijdingsplan (RBP) en het Calamiteitenplan Lelystad Airport (CPLA). Bij de opening moet alles klaar zijn.
- ☑ **Samenwerking in de wijk:** Via de Veiligheidsregio willen we dat er meer wordt opgetrokken met bewoners en bedrijven. De samenleving neemt steeds vaker zelf initiatieven om tot een veilige leefomgeving te komen. Aan deze initiatieven wordt zoveel als mogelijk bijgedragen en ondersteunt. Via bestaande lokale structuren en specifieke projecten wordt aandacht voor brandveiligheid gegenereerd. Voorbeelden hiervan zijn buurt AED's, wijkbrandweer, voorlichting na brand en maatschappelijke benutting kazernes. We willen de verbinding met het wijkgericht werken verder uitwerken, zoals met sociale wijkteams.
- ☑ **Vergunningen, toezicht en handhaving:** Gemeente, brandweer, omgevingsdienst, Veiligheidsregio en politie werken samen aan fysieke veiligheid in Lelystad. Dat uit zich onder meer bij (voorbereiding op) evenementen, integrale controles en milieuregels.

- ☑ **SAMIJ:** Het IJsselmeergebied (IJsselmeer, Markermeer en de randmeren) is het grootste aaneengesloten binnenwater van Nederland. Dit watergebied wordt intensief gebruikt voor beroepsvaart en recreatie. We werken samen met de meerdere Veiligheidsregio's, Rijkswaterstaat, de Kustwacht, de KNRM, reddingsbrigades en waterschappen aan de Samenwerkingsregeling voor de ongevallenbestrijding in het IJsselmeergebied (SAMIJ).
- ☑ **Brandveilig leven:** Wij blijven werken aan het vergoten van de zelfredzaamheid en het veiligheidsbewustzijn van mensen. We blijven kijken naar ontwikkelingen in het sociaal domein: de brandveiligheidsrisico's nemen immers toe doordat personen die nu langer thuis en zelfstandig wonen in plaats van in instellingen met brandpreventieve voorzieningen, vaak ook verminderd zelfredzaam zijn (senioren, personen met een psychiatrische achtergrond). Verder zetten we activiteiten in zoals voorlichting op scholen, rookmelders, voorlichting na brand, inzet buurtvoorlichters, woningchecks.
- ☑ **Risicocommunicatie:** Risicocommunicatie met inwoners, ondernemers, instellingen. Dit omvat voorlichting en communicatie over risico's waaraan mensen kunnen blootstaan voordat zich een ramp voordoet. Hiermee wordt dus niet crisiscommunicatie bedoeld. Deze vindt plaats terwijl of kort nadat er zich een crisis of ramp heeft voorgedaan. Lelystad heeft in de afgelopen jaren veel gedaan op het gebied van risicocommunicatie, zoals aansluiten bij campagnes (Denk Vooruit), informatie op website, social media en huis-aan-huis, via de provinciale risicokaart en via [het regionaal risicoprofiel](#).

Verkeersveiligheid

- ☑ **Handhaving:** Op hotspots van verkeersovertredingen wordt de handhaving opgevoerd. Het gaat dan om situaties waar 15% overtreeders met meer dan 10 km/uur te hard rijden, of problemen zoals roodlichtnegatie, alcoholgebruik; smartphonegebruik tijdens het rijden; gordels dragen. Dit wordt uitgevoerd door het politie Verkeershandhavingsteam.
- ☑ **Gedragsbeïnvloeding:** Dit doen wij via voorlichting en educatie. We concentreren ons op risicogroepen en -routes, in het bijzonder kinderen, jongeren, beginnende bestuurders (scooter of auto), senioren, fietsers/E-bikers, schoolfietsroutes. We werken samen met partners zoals het onderwijs en sluiten aan op landelijke campagnes.
- ☑ **Infrastructurele maatregelen:** We continueren onze aanpak rond verkeersvertragende maatregelen in woongebieden. Interventies worden uitgevoerd als onderdeel van grootonderhoud. De hoofdinfrastructuur wordt gemonitord op blackspots qua verkeersveiligheid en doorstroming. Waar mogelijk wordt voor maatregelen gebruik gemaakt van beschikbare provinciale en landelijke subsidies.
- ☑ **Blackspots aanpak:** We voeren fysieke aanpassingen uit op locaties waar in drie jaar minimaal zes letselongevallen of in vijf jaar minimaal tien ongevallen gebeurd zijn, of in vijf jaar vijf vergelijkbare ongevallen. Op dit moment kent Lelystad geen blackspots. Wel is er al een kruispunt voorzien van een verkeersregelinstallatie.
- ☑ **Stuurinformatie:** De politie analyseert regelmatig waar er ongevallen gebeuren en wat de oorzaak is van de ongevallen. Ook op verzoek van de gemeente.
- ☑ **Meldpunt:** we hebben voor een onveilige verkeerssituatie of een verkeersknelpunt een meldingsformulier op de website van de gemeente: www.lelystad.nl/meldingdoen of anders via de MijnGemeente App of telefonisch (140320).
- ☑ **Veilige schoolroutes:** Goede verkeersveiligheid levert een belangrijke bijdrage aan het woongenot. Samen met de Lelystadse basisscholen werkt de gemeente in het [Trefpunt Veilig naar School](#) aan het verbeteren van de verkeersveiligheid op schoolroutes.

5 INTEGRITEIT EN VEILIGHEID

Bij dit veiligheidsveld gaat het om verschijnselen die meer fundamenteel onze rechtsorde en veiligheid bedreigen: georganiseerde criminaliteit (uitgewerkt bij **prioriteit Ondernijning**, blz. 14), radicalisering en polarisatie, Veilige Publieke Taak, informatieveiligheid en ambtelijke en bestuurlijke integriteit.

Wat blijven we doen?

- ☑ **Samenwerking met het NCTV:** De aanpak van radicalisering en polarisatie wordt gefinancierd vanuit de versterkingsgelden die worden verstrekt via het NCTV (Nationaal Coördinator Terrorisme en Veiligheid). We trekken daarbij Flevolandbreed gezamenlijk op. De verantwoording van de ingezette middelen wordt behandeld in het Districtelijk veiligheidscollege, waar alle burgemeesters zitting in hebben.
- ☑ **Tegengaan polarisatie:** Er wordt al vanuit de politie en gemeente regelmatig contact onderhouden met de voorzitters van religieuze instanties, sleutelfiguren in de wijk, bewonersconsulenten, sportclubs en het verenigingsleven. Hieruit wordt waardevolle informatie opgehaald over mogelijke onrust binnen hun eigen gemeenschap.
- ☑ **Deskundigheidsbevordering:** Via het Rijkopleidingsinstituut Radicalisering zijn al veel professionals op het vlak van PGA, Jeugd, Welzijn en GGD opgeleid om signalen van radicalisering te herkennen, te interpreteren en door te geleiden naar de juiste kanalen. Het trainingsprogramma wordt de komende jaren voortgezet waarbij er nog extra aandacht zal zijn voor GGZ, JGZ en andere partners uit het sociaal domein waardoor zorgmijders ook beter in beeld komen.
- ☑ **Lokaal casusoverleg:** We hebben een overleg ingericht waar mogelijke signalen van radicalisering worden besproken. Aan het overleg nemen de volgende partijen deel: RID, CTER, politie, OM, gemeente Lelystad, Veiligheidshuis en waar nodig de raad van Kinderbescherming en reclassering. Iedere partner brengt op eigen expertise kennis en advies in. Vervolgens wordt er gezamenlijk per subject een traject bepaald.
- ☑ **Voorkomen & bestrijden van discriminatie:** De gemeente subsidieert Bureau Gelijke Behandeling Flevoland. Ze houden zich bezig met onder meer klachtbehandeling, begeleiding slachtoffers, registratie, voorlichting, gastlessen en integratie.
- ☑ **Radicalisering Plan van aanpak:** In juni 2020 heeft het college een speciaal plan voor het tegengaan en preventie van radicalisering vastgesteld. De publieksversie staat [hier](#). We werken samen met andere gemeenten in Flevoland en richten ons voornamelijk op het voorkomen van radicalisering. Dit willen wij doen door het bevorderen van kennis en inzicht op cruciale plekken en het voeren van het casusoverleg. Ook willen we de weerbaarheid van kwetsbare doelgroepen tegen mogelijke radicalisering vergroten
- ☑ **Aanpak polarisatie:** Onderdeel van de aanpak van radicalisering is het voorkomen of beperken van polarisatie. We zien dat mensen zich steeds feller uitlaten over de identiteit van anderen, waardoor groepen in de samenleving tegenover elkaar komen te staan. Felle discussies over hongerende paarden, runderen en herten in de Oostvaardersplassen, de naderende opening van Lelystad Airport, de komst van vluchtelingen, windmolens op zee, Zwarte Piet. Polarisation kent tal van verschijningsvormen, meerdere oorzaken en gevolgen en doet zich op zeer uiteenlopende terreinen voor. In combinatie met andere factoren kan dit fenomeen, wij-zij-denken, een voedingsbodem vormen voor conflict en spanning tussen groepen. We willen de komende twee jaar extra investeren in de aanpak van polarisatie.
- ☑ **Illegale kamerverhuur:** In Lelystad zijn ruim 250 vergunningen voor kamerverhuur en woningsplitsing verleend. Er zijn ook kamerverhuurpanden aanwezig waarvoor geen vergunning is verleend; die zijn illegaal. Omdat er nog steeds sprake is van een groot aantal te onderzoeken adressen wordt de extra inzet op illegale kamerverhuur voortgezet. Als er wordt geconstateerd dat er sprake is van illegale kamerverhuur dan wordt handhavend opgetreden. Tijdens de uitvoering van de controles wordt ook gekeken naar signalen die duiden op andere overtredingen, zoals woonfraude, prostitutie, drugs en mensenhandel. Naast toezicht en handhaving ten aanzien van illegale kamerverhuur wordt ook actief opgetreden tegen situaties waarin sprake is van illegale woningsplitsing.

- ☑ **Agressieprotocol:** De gemeente Lelystad heeft een duidelijke visie op agressie en geweld en heeft hier protocollen voor opgesteld. Grenzen worden gesteld voor toelaatbaar gedrag en dit wordt kenbaar gemaakt. Medewerkers zijn goed getraind en er wordt gewerkt met een teamnorm. De agressie-incidenten worden bijgehouden in het GIR. De afgelopen twee jaar ging het om gemiddeld zo'n 30 meldingen per jaar. Binnen de gemeente zijn de VPT-taken vanuit de werkgeversrol belegd bij de afdeling P&O.
- ☑ **Veiligheid politieke ambtsdragers:** Raadsleden, burgemeester en wethouders treden veel in het openbaar, vormen in veel opzichten het 'gezicht' van de gemeente en lopen daardoor extra veiligheidsrisico's. Deze risico's vragen om aanvullende voorzieningen en maatregelen. Dit wordt gecoördineerd door het team Veiligheid in afstemming met de griffie. Politieke ambtsdragers kunnen zelf ook maatregelen nemen om de kans om slachtoffer te worden van intimidatie en agressie te verkleinen. Dit kan door de gratis woningscan en de zelfscan persoonlijke veiligheid. Ook kunnen raadsleden zich wenden tot de burgemeester en griffier of anderszins de landelijke [Vertrouwenslijn](#) bellen (0800 - 2800 200).
- ☑ **Concrete VPT-maatregelen:** Voor de aanpak zijn landelijk acht 'centrale' VPT-maatregelen geformuleerd: (1) Communicatie met externe partijen over de norm van de gemeente; (2) Werknemers stimuleren om voorvallen te melden; (3) Registratie alle voorvallen; (4) Training van werknemers in het omgaan met agressie en geweld; (5) Binnen 48 uur reageren naar daders; (6) Aangifte doen; (7) Schadeverhaal; (8) Nazorg en evaluatie.
- ☑ **Strafrecht:** Het strafrechtelijk beleid is gericht om geweldplegers tegen werknemers met een publieke taak snel en streng te straffen. Zo wordt voorrang gegeven aan de opsporing en vervolging van verdachten. De strafeisen van het OM zijn daarbij drie keer zo hoog als in andere geweldszaken. Een belangrijk onderdeel van de aanpak betreft de zogenaamde '[Eenduidige Landelijke Afspraken](#)' (ELA) tussen politie en OM.
- ☑ **Interne procedures:** De Ambtenarenwet vormt het wettelijke kader voor het integriteitsbeleid van overheidswerkgevers. In de wet staan de verplichtingen voor de werkgever en verplichtingen voor de werknemer op integriteitsgebied. Denk aan de eed/belofte, integriteitsbeleid, gedragscodes, geheimhouding en nevenwerkzaamheden.
 - Algemene organisatorische maatregelen zoals standaardisering van processen, het inbouwen van controlemechanismen, optimalisering van de interne coördinatie.
 - Specifieke voorzieningen zoals richtlijnen voor zorgvuldige omgang met informatie, integriteitsverklaring voor personen die werken voor de gemeente Lelystad, vertrouwenspersonen, doorvoeren van het 'vier ogenprincipe'.
 - Agendering van het thema Integriteit in werkoverleggen, functioneringsgesprekken.

Colofon:

IVP gemeente Lelystad, vastgesteld in de gemeenteraad op 21-2-2023
Team JZV – Openbare orde en veiligheid, veilig@lelystad.nl